

“UPF ESPAI SEGUR”

**Enquesta sobre la prevalença de les
situacions d’assetjament sexual, violència
masclista i LGBTifòbia a la Universitat**

INFORME DE RESULTATS

Març del 2020

Estudi finançat per:

Aquest informe ha estat redactat per Amalia Gómez Casillas

Índex

1. ASPECTES GENERALS DE L'ENQUESTA.....	3
1.1. Per què és important la realització d'aquesta enquesta?.....	3
1.2. Com es va fer l'enquesta?	3
1.3. Quins resultats presenta aquest informe?.....	5
1.4. Com s'estima l'assetjament i les diferents formes d'abús i agressió?	5
1.5. Com està organitzat aquest informe?.....	7
2. DIAGNÒSTIC GENERAL.....	8
2.1. Prevalença de l'assetjament declarat dins i fora de la UPF	8
2.2. Prevalença de l'assetjament tècnic i declarat en la UPF	9
2.3. Conseqüències de l'assetjament o la violència	12
2.4. Reacció i gestió de la situació d'assetjament o violència.....	13
2.5. Característiques de qui perpetra l'assetjament o la violència	14
3. ASSETJAMENT, ABÚS I AGRESSIÓ SEXUAL	16
3.1. Prevalença	16
3.2. Experiències i vivències d'assetjament sexual	18
3.3. Conseqüències	19
4. ASSETJAMENT SEXISTA O PER RAÓ DE SEXE	21
4.1. Prevalença	21
4.2. Experiències i vivències d'assetjament sexista	22
4.3. Conseqüències	24
5. ASSETJAMENT PER ORIENTACIÓ SEXUAL I PER IDENTITAT O EXPRESSIÓ DE GÈNERE.....	25
5.1. Assetjament per orientació sexual.....	25
5.1.1. Prevalença	25
5.1.2. Experiències i vivències d'assetjament LGBTIfòbic: el cas de lesbianes, gais i bisexuals.....	26
5.1.3. Conseqüències	26
5.2. Assetjament per identitat o expressió de gènere	27
5.2.1. Prevalença	27
5.2.2. Experiències i vivències d'assetjament LGBTIfòbic: el cas de les persones transgènere i intersexuals.....	28
6. LA PREVALÈNÇA DE L'ASSETJAMENT I LA VIOLÈNCIA FORA DE LA UPF	29

6.1. Prevalença de l'assetjament fora de la UPF.....	29
6.2. Prevalença de la violència de la parella	30
7. CONTEXT AMBIENTAL UPF	32
7.1. Percepcions de l'entorn.....	32
7.2. Percepció del col·lectiu no afectat	34
7.2.1. Percepció dels homes sobre el sexisme	35
7.2.2. Percepció del col·lectiu heterosexual i cisgènere sobre l'LGBTIfòbia	36
7.3. Por en l'entorn.....	37
7.4. Confiança i obertura en l'entorn	38
7.5. Grau de conscienciació sobre l'assetjament i la violència masclista i LGBTIfòbica	39
7.6. Actituds i creences que legitimen l'assetjament sexual, sexista i LGBTIfòbic.....	42
8. CONEIXEMENT DEL PROTOCOL.....	47
9. CONCLUSIONS	52
10. BIBLIOGRAFIA.....	55

1. ASPECTES GENERALS DE L'ENQUESTA

1.1. Per què és important la realització d'aquesta enquesta?

L'enquesta "UPF espai segur" és la primera enquesta feta a la Universitat Pompeu Fabra (UPF) amb l'objectiu de comptar amb un diagnòstic sobre diverses formes d'assetjament i agressió: assetjament sexual, abús i agressió sexual, assetjament sexista i assetjament per raó d'orientació sexual, identitat de gènere o expressió de gènere. L'enquesta també persegueix l'objectiu d'avaluar en quina mesura la comunitat universitària coneix el Protocol per prevenir i solucionar conflictes en matèria de violència masclista, homofòbia, bifòbia i transfòbia amb el qual compta la Universitat.

La Unitat d'Igualtat de la UPF, com a unitat responsable d'atendre totes les consultes i denúncies per violència masclista i LGBTIfòbia, ha impulsat aquesta enquesta amb la finalitat de comptar amb informació clau per a la consecució dels seus objectius en aquest àmbit. Aquesta enquesta permet comptar amb informació valuosa per millorar les activitats de detecció, prevenció i atenció que fa la Unitat d'Igualtat, amb la finalitat de garantir que les persones que integren la comunitat universitària puguin desenvolupar les seves trajectòries formatives i professionals lliures de violència masclista o LGBTIfòbia. En aquest sentit, l'enquesta s'executa en el marc de les accions recollides en el Segon Pla d'Igualtat Isabel de Villena, concretament de l'acció 5.6.

1.2. Com es va fer l'enquesta?

L'enquesta "UPF espai segur" ha estat liderada per la Unitat d'Igualtat i feta en col·laboració amb l'empresa consultora Means Evaluación. El quadre 1.1 recull la informació bàsica de l'enquesta.

Quadre 1.1. Fitxa tècnica de l'enquesta

Títol de l'estudi	Enquesta "UPF espai segur"
Objectiu	Detecció de la prevalença de l'assetjament a la UPF i el grau de coneixement del Protocol per prevenir i solucionar conflictes en matèria de violència masclista, homofòbia, bifòbia i transfòbia.
Univers d'estudi	Tota la comunitat universitària de la UPF.
Ponderació	S'ha fet una ponderació per ajustar el pes de les respostes a les dades de població de l'univers d'estudi: personal d'administració i serveis (PAS), personal docent i investigador (PDI) i estudiants.
Període del treball de camp	Del 22 d'octubre al 6 de novembre del 2019.
Tipus d'enquesta	Enquesta en línia.
Durada d'emplenament	De 10 a 15 minuts.

Tal com mostra la taula 1.1, la taxa de resposta total de l'enquesta és del 22,2% de la comunitat universitària, amb 3.374 persones que han contestat l'enquesta. El personal d'administració i serveis (PAS) presenta el major nivell de resposta, amb una taxa del 48,2%. En segon lloc, trobem el col·lectiu estudiantil, amb una taxa de resposta del 21,8%. Finalment, el personal docent i investigador (PDI) hi ha participat en menor mesura, amb una taxa de resposta del 14,2%.

Taula 1.1. Nivell de respostes per col·lectiu de la comunitat universitària

Col·lectiu	PAS	PDI	Estudiants	Total
Dades poblacionals	701 (4,6%)	1.583 (10,4%)	12.887 (85,0%)	15.171 (100%)
Nombre de respostes	338 (10,0%)	224 (6,6%)	2.812 (83,3%)	3.374 (100%)
Taxa de resposta	48,2%	14,2%	21,8%	22,2%

Font: Enquesta "UPF espai segur"

En la taula 1.2 s'observa que el nivell de resposta entre les dones és del 25,9%, mentre que entre els homes és del 16,2%. El fet que els registres administratius de la Universitat no recullin la identitat de gènere no binària impossibilita conèixer la taxa de resposta de les persones que no s'identifiquen amb les categories 'home' o 'dona'.

Taula 1.2. Nivell de respostes per identitat de gènere

Identitat de gènere	Dones	Homes	Altres	Total
Dades poblacionals	8.831 (58,2%)	6.340 (41,8%)	No disponible	15.171 (100%)
Nombre de respostes	2.283 (67,7%)	1.030 (30,5%)	61 (1,8%)	3.374 (100%)
Taxa de resposta	25,9%	16,2%	--	22,2%

Font: Enquesta "UPF espai segur"

Tenint en compte que es tracta d'una enquesta a la qual es responia voluntàriament, el biaix d'autoselecció és inevitable. De manera que quan s'exposen els resultats, no necessàriament mostren la prevalença real de l'abús i la violència a la UPF, sinó que es tracta d'una aproximació.

1.3. Quins resultats presenta aquest informe?

Aquest informe presenta els resultats quantitius descriptius, generalment desagregats per identitat de gènere, orientació sexual i col·lectiu universitari. Al seu torn, s'emprarà la tècnica de regressió logística per estudiar quines característiques de la població universitària incideixen en les probabilitats de patir assetjament i desconfiança en el sistema per protegir les víctimes, aspectes clau que s'ha de tenir en compte per orientar les accions de prevenció.

Aquest tipus d'anàlisi permet aïllar l'efecte dels diferents factors, és a dir, variables independents, que en una anàlisi descriptiva es poden presentar magnificats per la relació que existeix entre diferents variables independents entre si. En concret, s'emprarà la tècnica de regressió logística amb el mètode de selecció pas a pas (Stepwise), que permet aconseguir el model amb major parsimònia. Així mateix, aquest informe presenta resultats obtinguts a partir d'una anàlisi qualitativa de les respostes a les preguntes obertes, en què les persones enquestades descriuen l'experiència més significativa per a cada forma d'assetjament viscuda a la UPF.

1.4. Com s'estima l'assetjament i les diferents formes d'abús i agressió?

1.4.1. Prevalença

Els resultats sobre assetjament, abús i agressió s'estimen emprant l'indicador de prevalença. En el marc d'aquest estudi, la prevalença és la proporció de la població universitària que ha viscut una experiència d'assetjament, abús o agressió en relació amb el total de la població en risc de viure'l. La població en risc varia segons la forma d'assetjament. Per això, les que puguin afectar certs col·lectius s'estimen preguntant solament les persones que l'integren. Les dones constitueixen la població en risc de patir assetjament sexista. L'assetjament per orientació sexual afecta les persones lesbianes, gais i bisexuals, i l'assetjament per identitat de gènere, les persones transgènere i intersexuals. Al seu torn, el període de referència, aquell que es té en compte en aquest informe per estimar la prevalença, és el que comprèn des de l'ingrés de la persona a la UPF fins al moment en què es fa l'estudi.

1.4.2. Assetjament declarat i assetjament tècnic

En aquesta enquesta es fan dues aproximacions diferents a l'assetjament. D'una banda, es pregunta a la persona si ha patit assetjament i, d'altra banda, es pregunta si ha viscut formes concretes d'assetjament, encara que ella no consideri que el viscut sigui assetjament. El quadre 1.2 mostra detalladament la informació recollida en cada tipus d'assetjament analitzat segons la classificació següent:

- Assetjament *declarat*: implica la declaració expressa identificant situacions viscudes com a assetjament a la UPF, a partir de la pregunta directa.
- Assetjament *tècnic*: implica la declaració d'haver viscut situacions d'assetjament independentment que la persona consideri que l'ha viscut.

Quadre 1.2. Distinció entre assetjament declarat i assetjament tècnic

Tipus d'assetjament	Assetjament declarat	Assetjament tècnic
Assetjament sexual (tota la comunitat universitària)	Consideres que has patit assetjament sexual a la UPF alguna vegada?	T'han fet acudits, bromes o "floretes" ofensius de caràcter sexual? T'han dirigit mirades o gestos lascius que t'hagin incomodat? Has sentit que algú s'acostava massa i envaïa el teu espai físic? T'han fet comentaris o observacions no desitjades sobre el teu físic o sobre qüestions privades de la teva vida sexual? Han fet ús denigrant d'imatges teves a les xarxes socials (WhatsApp, Telegram, Instagram, Twitter, etc.)? Has sentit que algú et buscava insistentment per tenir trobades a soles amb tu (dins o fora de la Universitat)? Has patit tocaments, petons, frecs, palmellades?
Assetjament sexista o per raó de gènere (només dones)	Consideres que has patit assetjament sexista o per raó de gènere a la UPF alguna vegada?	S'han ignorat les teves aportacions, comentaris o accions pel fet de ser dona? Has sentit que es comentava la teva vestimenta o el teu pentinat sense que tu haguessis demanat aquesta opinió? Creus que tens o tindràs menys reconeixement laboral o acadèmic per ser dona? Has sentit que t'han ridiculitzat d'alguna manera per ser dona? S'han dirigit a tu utilitzant gestos o comentaris pejoratius que hagin generat un ambient intimidatori? Dins d'equips de treball mixtos, sols assumir tasques menys visibles o estimulants que les assumides pels homes?
Assetjament per raó d'orientació sexual (només persones no heterosexuales)	Consideres que has patit alguna vegada assetjament per la teva orientació sexual a la UPF?	Has escoltat humor LGBTIfòbic que t'hagi resultat ofensiu? Has sentit que t'han ridiculitzat o que s'han adreçat a tu de manera ofensiva per la teva orientació sexual? Has patit agressions verbals per la teva orientació sexual? Has patit agressions físiques per la teva orientació sexual? Al teu entorn laboral o acadèmic, et solen assignar tasques en base a prejudicis sobre la teva orientació sexual?
Assetjament per raó d'identitat de gènere (només persones no cisgènere)	Consideres que has patit alguna vegada assetjament per la teva identitat de gènere a la UPF?	S'han negat a anomenar-te amb els articles o pronoms amb els quals t'identifiques o amb el teu nom sentit? Has escoltat humor transfòbic o interfòbic que t'hagi resultat ofensiu? Has patit agressions verbals per la teva condició o situació de gènere? Has patit agressions físiques per la teva condició o situació de gènere?

1.5. Com està organitzat aquest informe?

El segon apartat presenta un diagnòstic general sobre la prevalença de l'assetjament entre la comunitat universitària, hagi ocorregut dins o fora de la Universitat, així com les conseqüències viscudes pels qui responen l'enquesta a partir del fet més significatiu, la forma de gestió de la situació d'assetjament i les característiques generals de qui ha perpetrat l'assetjament. El tercer apartat aprofundeix en l'assetjament i la violència sexual dins de la UPF, i presenta els resultats de l'anàlisi qualitativa de les respostes a les preguntes obertes sobre l'experiència d'assetjament més significativa viscuda per les persones que van participar en l'enquesta i l'anàlisi descriptiva sobre les conseqüències viscudes a partir dels fets més significatius. El quart apartat tracta l'assetjament sexista o per raó de sexe seguint una estructura molt similar a la de l'apartat anterior. El cinquè apartat presenta els resultats de l'assetjament per orientació sexual i per identitat o expressió de gènere. En el sisè apartat es mostren els resultats de l'assetjament viscut fora de la UPF, a més dels resultats sobre violència en l'àmbit de la parella. El setè apartat dóna compte del context ambiental de la UPF pel que fa a l'assetjament, indagant en la percepció de les persones que responen l'enquesta sobre el seu entorn, la percepció de les persones que no estan exposades a aquestes formes d'assetjament donada la seva identitat de gènere o orientació sexual, la por viscuda en els espais de la UPF, la confiança de les persones LGBTI per manifestar la seva identitat o orientació sexual en l'entorn, el grau de conscienciació i les creences de les persones sobre aquests temes. El vuitè apartat se centra en el grau de coneixement de l'existència del Protocol per prevenir i solucionar conflictes en matèria de violència masclista, homofòbia, bifòbia i transfòbia (UPF, 2018). Finalment, en el novè i últim apartat es presenten les conclusions generals de l'informe.

2. DIAGNÒSTIC GENERAL

Aquest apartat presenta els resultats generals per a totes les formes d'assetjament que afecten la població universitària. Aquest diagnòstic general està compost de quatre parts. En primer lloc, s'hi presenta la situació general de l'assetjament entre la comunitat universitària, tant si ho han viscut dins o fora de la UPF (secció 2.1). A continuació, s'aprofundeix en les formes d'assetjament a la UPF, presentant resultats desagregats per tipus d'assetjament (secció 2.2). En aquesta secció es presenten resultats per a l'assetjament declarat, aquell en el qual la persona reconeix que ha estat assetjada, i l'assetjament tècnic, en el qual la persona esmenta situacions d'assetjament viscudes sense que necessàriament consideri que ha estat assetjada. Posteriorment, s'hi presenten les conseqüències viscudes arran del cas d'assetjament o violència més significativa (secció 2.3). A continuació, es presenten les formes de gestió de la situació d'assetjament (secció 2.4) i finalment, els trets generals de qui perpetra la situació d'assetjament (secció 2.5).

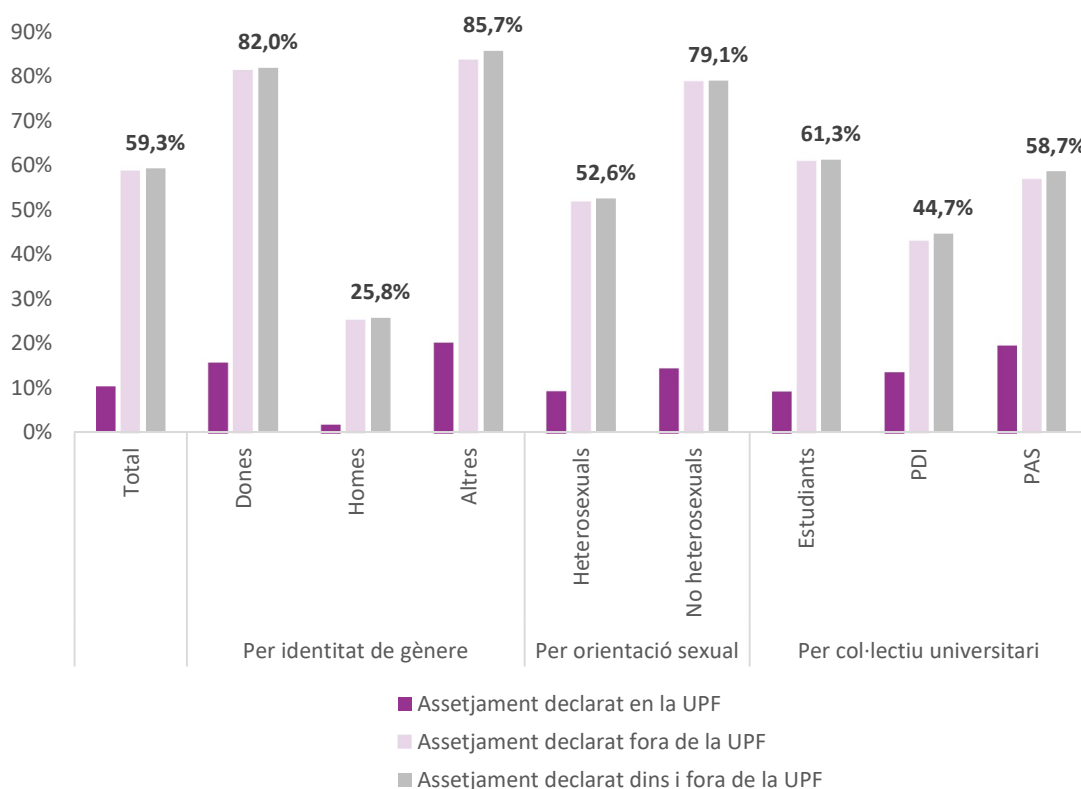
2.1. Prevalença de l'assetjament declarat dins i fora de la UPF

El gràfic 2.1 presenta un resum general de la situació d'assetjament entre la comunitat universitària, recollint la prevalença de les diferents formes d'assetjament preguntades en l'enquesta: sexual, sexista, per orientació sexual o per identitat o expressió de gènere. Al seu torn, presenta els resultats per identitat de gènere, orientació sexual i per col·lectiu universitari. És possible comparar els resultats de l'assetjament declarat, aquell reconegut per la persona, que la persona ha viscut dins de la UPF, fora de la UPF i en tots dos.

El gràfic 2.1 mostra que el 59,3% de les persones enquestades declara haver viscut alguna forma d'assetjament, ja sigui dins o fora de la UPF. El 10,4% declara haver viscut assetjament a la UPF, mentre que el 58,8% reconeix haver viscut assetjament fora de la UPF. Aquests resultats no indicarien, necessàriament, que la UPF és un entorn on no ocorrin situacions d'assetjament. És possible que aquestes prevalences més elevades estiguin donades per un major nivell d'exposició fora de la UPF.

Els resultats d'assetjament declarat indiquen que les persones amb identitats de gènere no binàries i les dones presenten les majors prevalences d'assetjament, amb xifres que, en alguns casos, superen el 80% (prevalença fora de la UPF i la total), mentre que les prevalences són inferiors al 30% en el cas dels homes. En observar els resultats per orientació sexual, el col·lectiu de lesbianes, gais, bisexuals, transgènere i intersexuals, és a dir, la comunitat LGBTI, presenta majors prevalences d'assetjament amb xifres que gairebé aconsegueixen el 80% per a la prevalença fora de la UPF i la total. Els resultats per tipus de col·lectiu universitari mostren una pauta més estable que l'observada per identitat de gènere i orientació sexual, amb nivells més elevats de victimització per a l'alumnat, seguit pel PAS i en últim lloc el PDI. En suma, el gràfic 2.1 posa de manifest la pauta de gènere pròpia de l'assetjament en què la identitat de gènere i l'orientació sexual de la persona augmenta la probabilitat de patir-ne.

Gràfic 2.1. Prevalença de l'assetjament declarat¹ total a l'entorn de la UPF i fora d'aquest, per identitat de gènere, per orientació sexual i per col·lectiu universitari (%)

Notes:

¹ Assetjament declarat: declaració expressa identificant situacions viscudes com a assetjament a la UPF, a partir de la pregunta directa.

² Les respostes provenen del total de la població que ha respost aquestes preguntes (n=2.974). Les identitats de gènere "Altres" té un nombre reduït de casos (n=49).

Font: Enquesta "UPF espai segur"

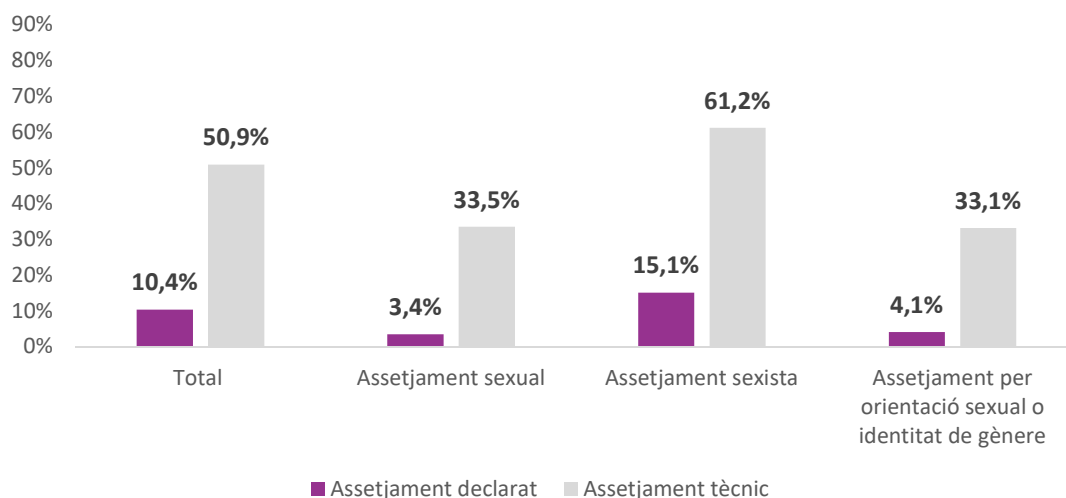
2.2. Prevalença de l'assetjament tècnic i declarat en la UPF

El gràfic 2.2 permet establir un diagnòstic general de la situació de l'assetjament en l'entorn UPF. La prevalença total de l'assetjament declarat és d'un 10,4%, davant d'un 50,9% total de l'assetjament tècnic. Aquest gràfic permet observar que l'assetjament més prevalent és el sexista, que afecta exclusivament les dones i que aconsegueix una prevalença del 15,1% per a l'assetjament declarat i un 61,2% per a l'assetjament tècnic.

L'assetjament declarat per orientació sexual o per identitat de gènere, que afecta les persones LGBTI, té una prevalença del 4,1%, mentre que el tècnic ascendeix al 33,1%. L'assetjament sexual declarat té una prevalença del 3,4% i el tècnic, del 33,5%. Si incloem les preguntes sobre abús i agressió sexual¹ dins de la definició d'assetjament sexual, la prevalença augmenta fins al 33,7%.

¹ Les preguntes sobre assetjament i agressió sexual són: T'han pressionat per mantenir relacions sexuals a canvi de beneficis laborals o acadèmics?; Consideres que has viscut alguna relació sexual sense que

Gràfic 2.2. Prevalença de l'assetjament declarat¹ i tècnic² total i per tipus a l'entorn de la UPF. Comunitat universitària, 2019 (%)

Notes:

¹ Assetjament declarat: declaració expressa identificant situacions viscudes a la UPF, a partir de la pregunta directa.

² Assetjament tècnic: declaració d'haver viscut situacions d'assetjament independentment que la persona consideri que ha viscut assetjament.

³ Per al total i l'assetjament sexual, les respostes provenen del total de la població que ha respost aquestes preguntes (n=2.974 per al total; i n=2.969 per a assetjament i violència sexual); per a l'assetjament sexista solament les dones (n=1.883), i per a l'assetjament per orientació sexual o identitat de gènere les respostes provenen del col·lectiu LGBTI (n=664).

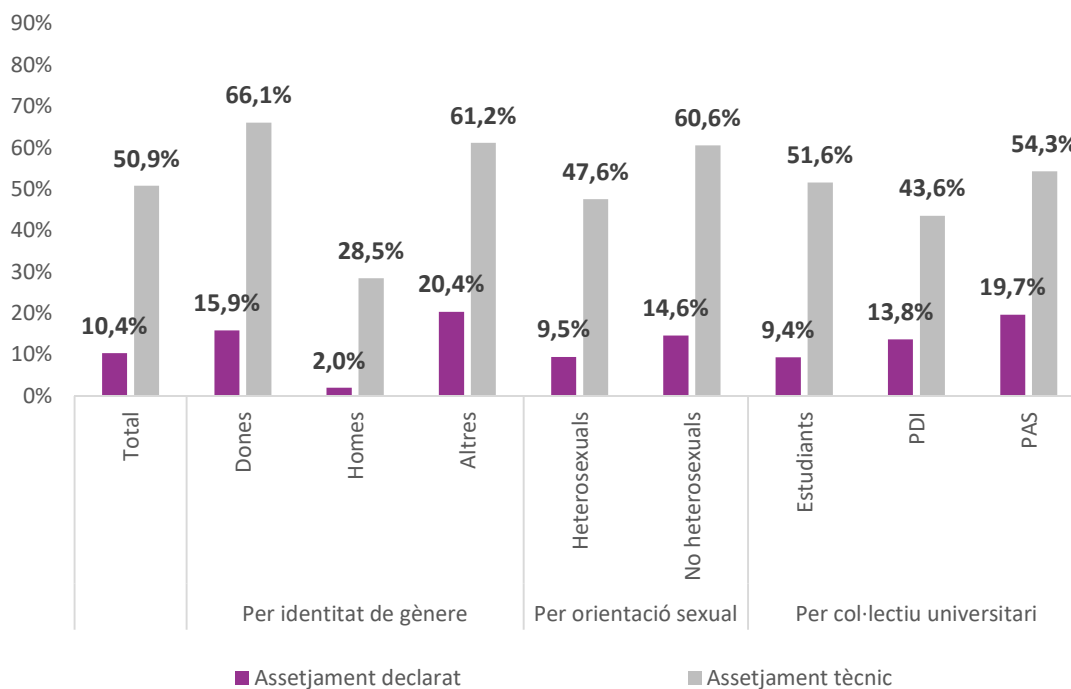
Font: Enquesta "UPF espai segur"

En el gràfic 2.3 s'observa la pauta de l'assetjament per identitat de gènere, per orientació sexual i per col·lectiu universitari. L'assetjament tècnic és superior a l'assetjament declarat per a tots els casos. En observar la pauta per identitat de gènere, les persones amb identitats de gènere no binàries i les dones han viscut més situacions d'assetjament tant declarat com tècnic. Així mateix, les persones del col·lectiu LGBTI han viscut més situacions d'assetjament que les persones heterosexuales. Finalment, el col·lectiu del PAS ha viscut situacions d'assetjament en major proporció que els altres col·lectius, la qual cosa pot estar relacionada amb un temps d'exposició més elevat a la Universitat, segons que s'ha explicat anteriorment.

---

haguessis expressat el teu consentiment?; Has patit una agressió sexual mitjançant l'ús de força física, violència o intimidació?

Gràfic 2.3. Prevalença de l'assetjament declarat¹ i tècnic² per tipus i per identitat de gènere, per orientació sexual i per tipus de col·lectiu universitari. Comunitat universitària, 2019 (%)

Notes:

¹ Assetjament declarat: declaració expressa identificant situacions viscudes com a assetjament a la UPF, a partir de la pregunta directa.

² Assetjament tècnic: declaració d'haver viscut situacions d'assetjament independentment que la persona consideri que ha viscut assetjament.

³ Les respostes provenen del total de la població que ha respost aquestes preguntes (n=2.974). Les identitats de gènere "Altres" té un nombre reduït de casos (n=49).

Font: Enquesta "UPF espai segur"

En la taula 2.1 s'empra la tècnica de regressió logística amb el mètode de selecció pas a pas (*Stepwise*), amb l'objectiu d'estudiar quines característiques de la comunitat universitària incideixen en les probabilitats de declarar assetjament o de viure alguna forma d'assetjament determinant (assetjament tècnic), per a qualsevol forma d'assetjament (sexual, sexista, per orientació sexual o identitat de gènere). Les variables independents que s'introdueixen en l'anàlisi són la identitat de gènere, l'orientació sexual i el col·lectiu universitari, l'edat, el temps de vinculació a la universitat, la condició migratòria, la formació sobre gènere i igualtat i si la persona es considera feminista. La taula 2.1 indica resultats esperables segons les anàlisis fetes anteriorment: ser dona cisgènere i heterosexual o ser una persona d'una orientació sexual o identitat de gènere diferent a la cisgènere i heterosexual augmenta la probabilitat de patir assetjament declarat o tècnic respecte als homes cisgènere i heterosexuals. L'edat és un factor que contribueix a explicar l'assetjament tècnic. Les persones més joves tenen més probabilitats de patir aquesta forma d'assetjament que les majors de 50 anys. En alguns casos aquestes diferències són significatives. Si bé el col·lectiu al qual pertany la persona és significatiu quan es fa una anàlisi bivariada, no té un efecte significatiu en l'anàlisi multivariada de qualsevol de les formes d'assetjament. El menor temps de vinculació a la UPF disminueix les probabilitats de

patir assetjament declarat, mentre que pel que fa a assetjament tècnic es refereix només a diferències significatives per a les persones que tenen una vinculació menor a un any amb la Universitat. Aquest menor temps implica una menor exposició a les situacions d'assetjament; per tant, els resultats sobre aquesta variable eren esperables.

D'altra banda, haver cursat més de 10 hores de formació en gènere i igualtat augmenta les probabilitats de manifestar que s'ha patit assetjament (declarat); però aquesta variable no contribueix a explicar l'assetjament tècnic.

Taula 2.1. Regressió logística. Probabilitat de patir qualsevol forma d'assetjament declarat i tècnic. Comunitat universitària, 2019

	Assetjament declarat		Assetjament tècnic	
	β	OR	β	OR
Ident. gèn. / Orient. Sex. (Ref.: home cis. hetero.)				
Dona cisgènere i heterosexual	2,920 ***	18,548	1,955 ***	7,065
Altres	2,960 ***	19,307	1,743 ***	5,716
Edat (Ref.: més de 50 anys)				
Menys de 20 anys			0,776 *	2,173
De 20 a 24 anys			0,888 **	2,431
De 25 a 29 anys			0,492	1,635
De 30 a 39 anys			0,099	1,105
De 40 a 49 anys			0,154	1,166
Temps a la UPF (Ref.: més de 10 anys)				
Menys d'un any	-2,891 ***	0,056	-1,381 ***	0,251
1 i 3 anys	-1,112 ***	0,329	-0,553	0,575
4 i 10 anys	-0,474	0,623	-0,154	0,857
Formació sobre gènere i igualtat (Ref.: cap)				
Formació d'1 a 10 h	0,055	1,056		
Més de 10 h	0,628 **	1,873		
Constant	-3,647 ***	0,026		
R ² Nagelkerke per al model multivariable	0,230		0,240	

Nota: * p<0.05; ** p<0.01; *** p<0.001

Font: Enquesta "UPF espai segur"

2.3. Conseqüències de l'assetjament o la violència

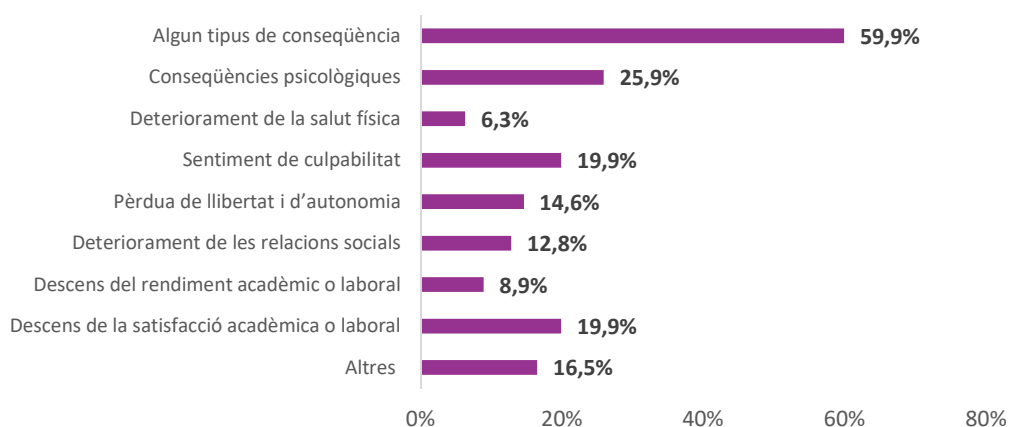
La situació d'assetjament pot implicar una sèrie de conseqüències negatives per a la persona que la pateix. L'anàlisi de les conseqüències proveeix més informació sobre la severitat dels abusos patits. L'enquesta recull informació detallada sobre la situació d'assetjament o de violència que la persona ha esmentat com la més significativa.

El gràfic 2.4 presenta les conseqüències del fet d'assetjament o violència de referència per a qualsevol mena d'assetjament per al qual consten preguntes en l'enquesta: sexual, sexista o per orientació sexual. En termes generals, aquest gràfic posa en relleu que l'assetjament no sols té conseqüències des d'una perspectiva de la salut i el benestar de la persona, sinó que va en contra

dels propis objectius de la Universitat de vetllar per l'autorealització acadèmica, professional i laboral de les persones. Gairebé el 60% de les persones que han esmentat un fet de referència ha patit almenys una de les conseqüències esmentades. Un quart de les persones manifesta que han patit conseqüències psicològiques (25,9%). La sensació de culpabilitat i el descens de la satisfacció acadèmica o laboral són esmentades per un 19,9%. La pèrdua de llibertat i d'autonomia ha estat esmentada pel 14,6% de les persones que van manifestar una situació de referència i el 12,8%, la deterioració de les relacions socials. També s'esmenta el descens del rendiment acadèmic o laboral i la deterioració de la salut física (8,9% i 6,3%, respectivament).

Per a cadascuna de les formes d'assetjament, les conseqüències psicològiques són les més esmentades, amb proporcions pròximes al 25% per a cada forma. La sensació de culpabilitat és major per a l'assetjament sexual (18,7%) i l'assetjament per orientació sexual o identitat de gènere (20,3%), que per al cas de l'assetjament sexista (13,1%). Aquesta diferència donaria compte de l'estigma propi de les situacions d'assetjament sexual i assetjament per orientació sexual o identitat de gènere. En el cas de l'assetjament sexista, el descens de la satisfacció acadèmica i laboral (27,7%) és major que per a les altres formes d'assetjament (11% en l'assetjament sexual i el 12,7% en l'assetjament per orientació sexual o identitat de gènere), indicant que el sexisme té un impacte directe en el procés formatiu o professional de les dones.

Gràfic 2.4. Conseqüències de l'experiència més significativa per als casos d'assetjament o violència sexual, sexista i/o assetjament per orientació sexual a l'entorn de la UPF. Comunitat universitària, 2019 (%)

Nota: Els resultats provenen del total de la població que ha esmentat un cas més significatiu i que ha respost aquesta pregunta (n=825).

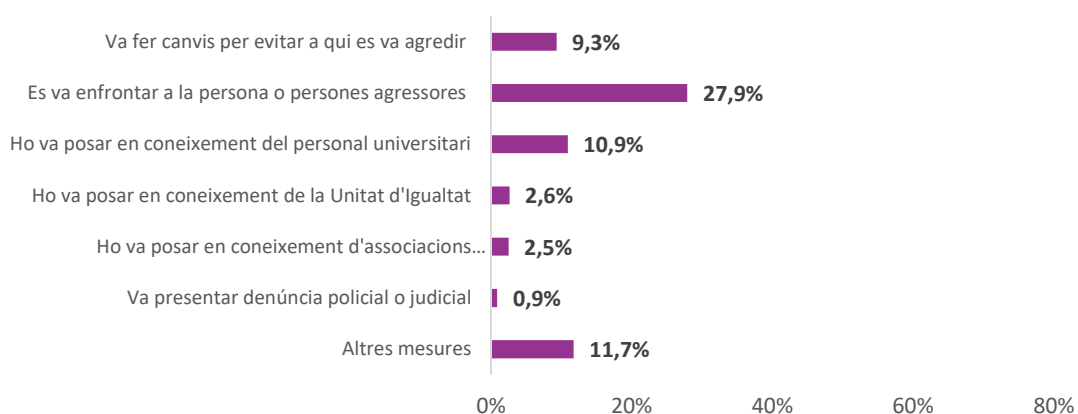
Font: Enquesta "UPF espai segur"

2.4. Reacció i gestió de la situació d'assetjament o violència

El gràfic 2.5 mostra que, davant de la situació d'assetjament o de violència, l'àmplia majoria va optar per resoldre la situació personalment. En aquest sentit, es distingeixen dues formes de resolució personal diferenciades. Un 9,3% va reaccionar fent canvis (d'agenda, horaris, torns o uns altres similars) per evitar coincidir amb qui o els qui han perpetrat l'agressió. Un 27,9% va optar per enfrontar-se a la persona o les persones agressores. La proporció de persones que ha

fet algun tipus de gestió de la situació a través de la UPF és menor (13,2%) en comparació amb les qui opten per una resolució personal de la situació. Si s'observen els diferents procediments dins de la UPF, destaca l'escassa proporció de persones que recorre a la Unitat d'Igualtat (2,6%). El 10,9% ha optat per accions com posar-ho en coneixement d'un professor o professora (en el cas dels i les estudiants), d'un company o companya de treball (en el cas del PDI i del PAS), d'una autoritat acadèmica o de gestió (com el director o directora de departament, el degà o degana, el vicedegà o vicedegana, el tutor o tutora, el/la cap d'unitat o servei, etc.). Un 2,5%, ho va posar en coneixement d'alguna d'associació universitària o estudiantil. Aquests resultats indiquen que, en termes generals, els recursos especialitzats de la Universitat estan infrautilitzats, fet que guarda relació amb el baix coneixement del Protocol, com es comentarà en l'apartat 8. Els procediments de denúncia policial o judicial van ser emprats en escassa proporció: menys de l'1% hi va recórrer. En l'11,7% es van emprendre accions específiques categoritzades com "altres".

Gràfic 2.5. Tipus de reacció i gestió de l'experiència més significativa per als casos d'assetjament o violència sexual, sexista i/o assetjament per orientació sexual a l'entorn de la UPF. Comunitat universitària, 2019 (%)

Nota:

¹ La classificació "Ho va posar en coneixement del personal universitari" agrupa les categories següents: professor/a (només per a estudiants); company/a de treball (només per a PDI i PAS); autoritat acadèmica, de gestió, director/a de departament, degà/ana, vicedegà/ana, tutor/a, cap d'unitat de servei.

² Els resultats provenen del total de la població que ha esmentat un cas més significatiu i que ha respost aquesta pregunta (n=871).

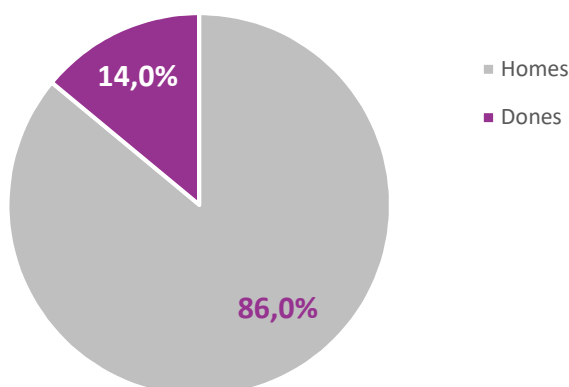
Font: Enquesta "UPF espai segur"

2.5. Característiques de qui perpetra l'assetjament o la violència

L'enquesta pregunta sobre les característiques de qui perpetra l'assetjament o la violència, i aquesta secció presenta els resultats sobre el sexe i el tipus de col·lectiu universitari. El gràfic 2.6 dóna compte que l'àmplia majoria dels perpetradors de la situació d'assetjament o violència sexual o assetjament per orientació sexual més significativa són homes (86,0%).

Gràfic 2.6. Sexe de qui perpetra l'agressió més significativa per als casos d'assetjament o violència sexual i/o assetjament per orientació sexual a l'entorn de la UPF. Comunitat universitària, 2019 (%)

Nota: Els resultats provenen del total de la població que ha esmentat un cas més significatiu i que ha respost aquesta pregunta (n=412).

Font: Enquesta "UPF espai segur"

Quant al tipus de col·lectiu universitari de qui perpetra l'agressió, en el 37,8% dels casos les persones manifesten que l'agressió més significativa ha estat comesa per un/a estudiant. Un 23,2% diu que ha estat un professor o professora; un 18,6%, que es tracta d'una persona no vinculada a la UPF; un 8,1%, que no sap qui ho ha fet; un 4,8%, que ha estat una persona d'un altre col·lectiu que no apareix en les opcions; un 3,8%, que ha estat personal administratiu-PAS (4,1%), personal d'empreses contractades (1,9%), becari o becària (FPU, FPI, etc.) o investigador o investigadora de projectes (1,9%).

Aquests resultats donen compte de la necessitat de treballar en la sensibilització i la formació, prenent com a públics objectius prioritaris el col·lectiu estudiantil i el col·lectiu docent.

3. ASSETJAMENT, ABÚS I AGRESSIÓ SEXUAL

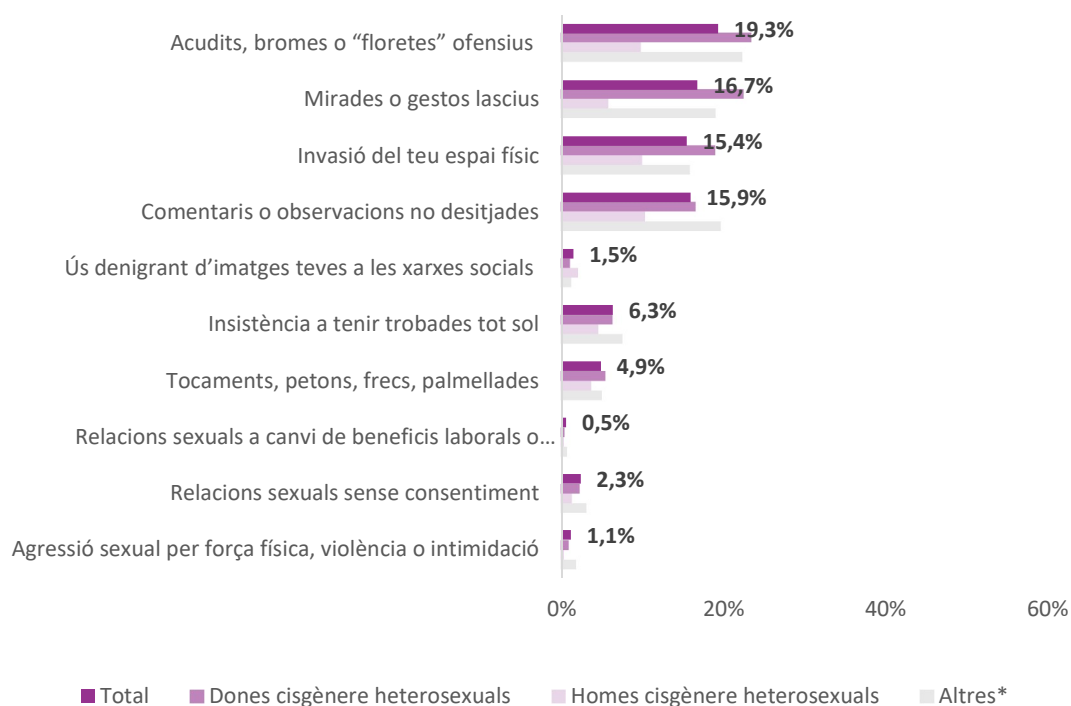
3.1. Prevalença

El Protocol per prevenir i solucionar conflictes en matèria de violència masclista, homofòbia, bifòbia i transfòbia (UPF, 2018) distingeix entre assetjament, abús i agressió sexual. L'assetjament sexual es manifesta de forma no verbal, verbal o física (UPF, 2018; FRA, 2014; Walby i d'altres, 2017). Les formes no verbals d'assetjament sexual poden comprendre conductes com mirades o gestos lascius que generen incomoditat. En les seves formes verbals, l'assetjament sexual pot manifestar-se amb acudits, bromes o "floreteres" ofensives de caràcter sexual. Les formes físiques de l'assetjament impliquen comportaments físics com tocaments i petons que incomoden. Amb la irrupció de les noves tecnologies, l'assetjament sexual ha pres noves formes, com la de difusió d'imatges de caràcter íntim per les xarxes socials. D'altra banda, l'agressió sexual implica la violació de l'autonomia sexual de la víctima, que no ha consentit el contacte sexual o que no té la capacitat de consentir donades les circumstàncies (Walby i d'altres, 2017). Per tant, les relacions sexuals forçades, sense consentiment i per xantatge, constitueixen formes de violència sexual, ja siguin agressió o d'abús.

El gràfic 3.1 presenta la prevalença de les diferents formes d'assetjament, abús o violència sexual. Els acudits, les bromes o les "floreteres" ofensives de caràcter sexual són les accions més habituals, amb una prevalença del 19,3%. A continuació, li segueixen les mirades o els gestos lascius que hagin resultat incòmodes per a qui els viu, amb una prevalença del 16,7%. En tercer lloc, s'observa que un 15,9% indica que ha rebut comentaris o observacions no desitjades sobre el seu aspecte físic o sobre qüestions privades de la seva vida sexual. Amb una prevalença molt similar, el 15,4% indica que ha viscut l'experiència que algú s'acostés massa i envaís el seu espai físic, encara que en alguns casos aquesta forma d'invasió no té un component sexual, com s'analitza en la secció següent. Un 6,3% reconeix haver viscut experiències en què algú el buscava insistentment per tenir trobades a soles, dins o fora de la Universitat. Un 4,9% ha patit tocaments, petons, freds o palmellades. Finalment, un 1,5% ha patit l'ús denigrant d'imatges seves per les xarxes socials, com WhatsApp, Telegram, Instagram, Twitter, entre altres mitjans. Les formes de violència sexual més severes com l'agressió sexual forçada o les relacions sexuals sense consentiment tenen una prevalença del 2,3% i 1,1% respectivament, i la pressió per mantenir relacions sexuals a canvi de beneficis laborals o acadèmics té una prevalença del 0,5%.

El gràfic 3.1 presenta els resultats desagregats segons identitat de gènere i orientació sexual. Per tant, a més dels totals agregats és possible observar els resultats per a les dones cisgènere heterosexuals, els homes cisgènere heterosexuals i les persones LGBTI o altres identitats de gènere. En termes generals, s'observa que les dones cisgènere heterosexuals o les persones LGBTI o altres identitats, experimenten aquest tipus de situacions en major proporció que els homes heterosexuals i cisgènere.

Gràfic 3.1. Prevalença dels diferents tipus d'assetjament, abús o violència sexual a l'entorn de la UPF, per identitat de gènere i orientació sexual. Comunitat universitària, 2019 (%)

Nota:

¹ Els resultats provenen del total de la població que ha respost aquesta pregunta (n=2.969).

² La categoria "Altres" fa referència a les persones LGBTI i/o amb identitats de gènere no binàries.

Font: Enquesta "UPF espai segur"

A continuació, en la taula 3.1 es presenten els resultats de la regressió logística amb el mètode de selecció pas a pas (*Stepwise*), amb la finalitat de conèixer quines característiques de la població universitària incideixen i contribueixen a incrementar les probabilitats de viure assetjament sexual declarat o tècnic. Els resultats indiquen que, com és esperable, l'assetjament sexual és molt més elevat entre les dones cisgènere i heterosexuals i les persones no cisgènere i no heterosexuals. Si bé l'edat no és incorporada en l'anàlisi en el cas de l'assetjament declarat, en el cas de l'assetjament tècnic les persones menors de 29 anys tenen més probabilitats de patir assetjament que les de 50 anys o més. La vinculació a la UPF segueix la pauta esperada: el menor temps de vinculació a la UPF disminueix les probabilitats de viure situacions d'assetjament.

Taula 3.1. Regressió logística. Probabilitat de patir assetjament, abús o violència sexual o declarat i tècnic. Comunitat universitària, 2019

	Assetjament declarat		Assetjament tècnic	
	β	OR	β	OR
Ident. gèn. / Orient. sex. (Ref.: home cis. hetero.)				
Dona cisgènere i heterosexual	1,574 ***	4,828	0,735 ***	2,085
Altres	1,295 **	3,652	0,734 ***	2,084
Edat (Ref.: més de 50 anys)				

Menys de 20 anys			0,620 *		1,859
De 20 a 24 anys			0,769 *		2,157
De 25 a 29 anys			0,766 *		2,151
De 30 a 39 anys			0,118		1,125
De 40 a 49 anys			0,267		1,306
Temps a la UPF (Ref.: més de 10 anys)					
Menys d'un any	-2,978 ***	0,051	-1,429 ***		0,240
1 i 3 anys	-1,128 **	0,324	-0,584 *		0,558
4 i 10 anys	-0,462	0,630	-0,177		0,838
Constant	-3,472 ***	0,031	-1,181 ***		0,307
R ² Nagelkerke per al model multivariable	0,108		0,097		

Nota: * p<0.05; ** p<0.01; *** p<0.001

Font: Enquesta "UPF espai segur"

3.2. Experiències i vivències d'assetjament sexual

En aquesta secció s'analitzen les respostes a les preguntes obertes sobre l'incident d'assetjament o violència sexual més significatiu viscut a la UPF. Les respostes a les preguntes obertes, igual que els resultats del gràfic 3.1, indiquen que les bromes, comentaris de caràcter sexual i les mirades lascives formen part de la quotidianitat de la Universitat. Dins de les formes d'assetjament ambiental hi ha els comentaris sexuals que poden adoptar forma de bromes "de doble sentit" o "pujades de to". Aquestes bromes poden adquirir un caràcter encara més sever quan, a classe, un professor trivialitza temes rellevants o que constitueixen un delictes, com són les violacions o la violència masclista. També són habituals les mirades lascives en múltiples espais de la Universitat: les aules, els despatxos, els passadissos, la biblioteca i els ascensors. Si bé el grau de tolerància cap a les bromes sexuals varia de persona a persona, en els relats es destaca que, independentment de la intenció amb la qual es diguin, solen resultar molestes o ofensives.

Aquest tipus de comentaris i bromes es troben normalitzats en certs àmbits, per exemple, sol citar-se el cas dels estudiants homes en els primers anys de carrera. A part dels companys, les dones solen parlar de casos en els quals professors, superiors jeràrquics, o membres de l'equip acadèmic exerceixen aquest tipus d'assetjament. És un agreujant que es doni en casos travessats per una asimetria de relacions de poder, és a dir, per part de superiors a personal del seu equip o per part de professors a estudiants.

En molts casos, les mirades lascives i els comentaris sexuals impliquen una consecució de fets que, juntament amb els tocaments i frecs, desemboca en un intent de "lligar". En aquests casos, l'assetjament constitueix un "curs de conducta", és a dir, implica una sèrie de fets consecutius que poden augmentar la seva intensitat. La consecució d'aquesta mena de fets té un impacte sever en la víctima, que se sent atrapada en una situació que no sap com resoldre. Davant d'aquestes situacions, s'esmenten reaccions com paràlisi o congelament expressades en frases com "em vaig quedar quieta sense saber què fer" i posteriors conductes evasives.

No és possible obtenir massa informació sobre els casos d'abús o d'agressió a través de les preguntes obertes. Això es deu al fet que no se solen fer comentaris o no es presenta massa informació sobre aquest tema en les preguntes obertes. A vegades, se citen frases del tipus “prefereixo no parlar del tema”. Aquesta és una reacció natural quan la persona ha viscut situacions d'aquest tipus per la perplexitat, la vergonya i la vivència traumàtica resultant del fet.

Les respostes a les preguntes obertes permeten reafirmar l'asimetria de gènere en la mena de situacions viscudes, la severitat i l'impacte que tenen per a la persona. Les dones citen amb major freqüència situacions d'assetjament sexual pròpiament dit i que és exercit per part dels seus companys, com a professors o superiors, com els que hem esmentat anteriorment. En canvi, amb l'excepció d'alguns casos, els homes solen esmentar altres formes no sexuals d'assetjament, com gordofòbia o un altre tipus d'assetjament, o *bullying* de contingut no sexual. També se citen comportaments d'invasió no sexual de l'espai físic (per exemple, en llocs reduïts com un ascensor).

3.3. Conseqüències

El gràfic 3.2 mostra que del total de les persones que ha esmentat una situació d'assetjament o violència sexual més significativa, el 55,2% ha patit alguna conseqüència. La major proporció de persones afectades per les conseqüències psicològiques (22,6%) i la sensació de culpabilitat (18,7%) dona compte de l'estigma vinculat a aquesta forma d'assetjament i violència sexual. Aquestes formes d'assetjament o violència també impacten en la pèrdua de llibertat i d'autonomia (13,4%), una conseqüència també vinculada a la pauta generalitzada, arrelada culturalment, de culpabilització de la víctima per la situació d'assetjament. Una proporció per sobre del 10% esmenta la deterioració de les relacions socials (12,2%) i el descens de la satisfacció acadèmica o laboral (11%). Mentre que les conseqüències esmentades amb menor freqüència són el descens del rendiment laboral (6,2%) i la deterioració de la salut física (5,7%). Aquests resultats visualitzen com l'assetjament i la violència afecten la persona en els àmbits del benestar, la llibertat, la salut i el desenvolupament formatiu i professional.

Gràfic 3.2. Conseqüències de l'experiència d'assetjament o violència sexual més significativa a l'entorn de la UPF. Comunitat universitària, 2019 (%)

Nota: Els resultats provenen del total de la població que ha esmentat un cas més significatiu i que ha respost aquesta pregunta (n=613).

Font: Enquesta "UPF espai segur"

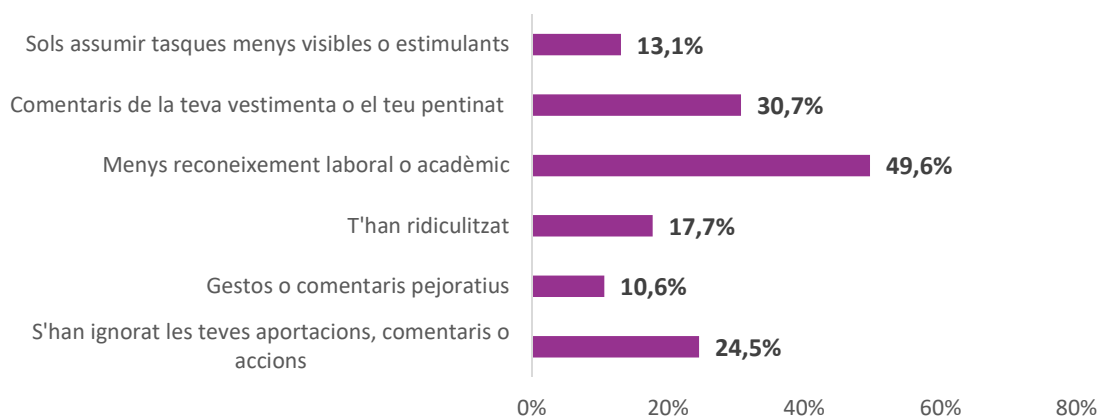
4. ASSETJAMENT SEXISTA O PER RAÓ DE SEXE

4.1. Prevalença

El Protocol per prevenir i solucionar conflictes en matèria de violència masclista, homofòbia, bifòbia i transfòbia (UPF, 2018) reconeix que la violència masclista és un tipus de violència que pateixen les dones pel mer fet de ser-ho, incloent les conductes sexistes com recriminacions, burles o insults destinades a menysprear o desvalorar les dones.

El gràfic 4.1 posa de manifest que gairebé la meitat de les dones que han respost l'enquesta (49,6%) creu que tindrà menor reconeixement laboral o acadèmic pel fet de ser dona. El 30,7% ha rebut comentaris sobre la seva vestimenta o pentinat sense que n'hagi demanat opinió. Un 24,5% manifesta que s'han ignorat les seves aportacions, comentaris o accions pel fet de ser dona. Un 17,7% s'ha sentit ridiculitzada d'alguna manera per ser dona. El 13,1% ha respost que dins d'equips de treball mixtos sol assumir tasques menys visibles o estimulants que les assumides pels homes. Finalment, un 10,6% de les dones manifesta que s'han dirigit a elles utilitzant gestos o comentaris pejoratius que han generat un ambient intimidatori.

Gràfic 4.1. Prevalença dels diferents tipus d'assetjament sexista a l'entorn de la UPF. Comunitat universitària, 2019 (%)

Nota: Els resultats provenen del total de les dones que ha respost aquesta pregunta (n=1.883).

Font: Enquesta "UPF espai segur"

La taula 4.1 presenta els resultats de les regressions logístiques amb el mètode de selecció pas a pas (*Stepwise*) per a l'assetjament sexista declarat i tècnic. Les dones que no són heterosexuales ni cisgènere tenen més probabilitats de patir assetjament sexista declarat o tècnic. Aquest resultat mostra la dinàmica de la interseccionalitat de gènere: les condicions de vulnerabilitat i d'estigmatització interaccionen entre elles, resultant en la construcció de formes de vulneració específiques, que acosten la persona cada vegada més al centre de la diana de l'assetjament. L'edat no té una contribució rellevant per explicar l'assetjament sexista declarat, però sí l'assetjament tècnic. Les persones en edats més joves tenen més probabilitats de patir algun episodi sexista. Com s'esmenta en anàlisis similars fetes anteriorment, un major temps de

vinculació a la universitat és un major temps d'exposició a l'assetjament i, per tant, les probabilitats de patir-lo es veuen incrementades. La condició migratòria, recollida a través de la pregunta de si la persona ha vingut a estudiar o a investigar a la UPF des d'un altre país, té un efecte negatiu i significatiu en la probabilitat de patir algun episodi d'assetjament sexista. La dificultat per delinear conclusions sobre aquest resultat rau en l'heterogeneïtat de les dones migrants que arriben a incorporar-se a la universitat i el desconeixement sobre si existeix entre elles un domini diferencial de les llengües vehiculars a Catalunya, entre altres factors. Les dones que no es consideren feministes presenten un menor nivell d'assetjament tècnic. Això podria explicar-se per diferents motius: al fet que les dones no feministes no desenvolupen una perspectiva crítica respecte a les accions sexistes, és a dir, no reconeixen el sexisme on n'hi ha, no els resulta molest o el legitimen. També pot ser explicat pel problema de la causalitat inversa, una de les limitacions d'aquesta mena de tècniques d'anàlisi multivariada. En altres paraules, aquests resultats podrien derivar-se del fet que la major exposició a situacions de sexisme fa que les dones experimentin un canvi d'actituds cap a posicions feministes.

Taula 4.1. Regressió logística. Probabilitat de patir assetjament sexista o declarat i tècnic. Comunitat universitària, 2019

	Assetjament declarat		Assetjament tècnic	
	β	OR	β	OR
Ident. gèn. / Orient. sex. (Ref.: dona cis. hetero.)				
Dona no cisgènere o no heterosexual	0,763 ***	2,144	0,396 **	1,486
Edat (Ref.: més de 50 anys)				
Menys de 20 anys			0,998 *	2,712
De 20 a 24 anys			1,321 **	3,749
De 25 a 29 anys			0,959	2,610
De 30 a 39 anys			0,757	2,133
De 40 a 49 anys			0,592	1,808
Temps a la UPF (Ref.: més de 10 anys)				
Menys d'un any	-3,377 ***	0,034	-2,870 ***	0,057
1 i 3 anys	-1,717 ***	0,180	-2,198 ***	0,111
4 i 10 anys	-0,918 **	0,399	-1,655 **	0,191
Immigrant (Ref.: no)				
Sí			-0,554 **	0,575
Es considera feminista (Ref.: sí)				
No			-0,698 **	0,498
Constant	-0,220	0,803	1,692 ***	5,429
R ² Nagelkerke per al model multivariable	0,176		0,134	

Nota: * p<0.05; ** p<0.01; *** p<0.001

Font: Enquesta "UPF espai segur"

4.2. Experiències i vivències d'assetjament sexista

Les respostes obertes mostren les cares quotidianes i concretes de com el sexisme funciona en termes de sistema discriminatori. S'esmenten casos de situacions sexistes concretes i de sexisme com un "curs de conducta", la resolució dels quals sempre és sexista. Per exemple, s'esmenten

casos en què estudiants dones insisteixen a participar en classes en què se sol donar la paraula als homes i que, després de superar les limitacions per ser escoltades, són interrompudes o reben burles o menyspreu, en contraposició als comentaris similars emesos per homes. Les formes sexistes també s'expressen en formes paternalistes i condescendents, que després de la seva aparença inofensiva amaguen una forma més amable d'expressar que es considera a l'altra persona inferior. Una forma recurrentment assenyalada en les explicacions és el "*mansplaining*", en el qual un home assumeix que una dona, pel fet de ser-ho, ignora certes coses i l'explica sense que la dona li pregunti.

Els comentaris sexistes cobreixen un ampli espectre de possibilitats: poden adoptar la forma de bromes, comentaris casuals o sexisme en el marc de l'assignatura. Aquests comentaris poden ser indirectes i presentats de forma encoberta, barrejats amb el contingut temàtic en una classe. Aquest marc en el qual s'emeten imprimeix una gravetat als comentaris perquè indueix a la confusió amb el contingut curricular que el professor està impartint. Els comentaris sexistes també es presenten com a bromes mentre s'està explicant un aspecte com el contingut del programa a classe.

El sexisme també adopta formes com referir-se a una dona o a un grup de dones de manera despectiva, la qual cosa porta implícit la denigració de les dones en general. Aquests comentaris també poden ser directes o indirectes, fent referència de manera despectiva a altres dones. En l'àmbit docent això arriba a punts desconcertants com és escoltar professors parlar amb menyspreu de les seves parelles dones, situacions que es donen en un àmbit tan inapropiat com l'aula.

Les respostes obertes també indiquen que hi ha múltiples formes en què les aportacions de les dones són ignorades: no deixar-les parlar, no escoltar-les, riure's del to de veu, restar valor al que diuen, donar-li més importància als comentaris dels homes, desestimar més ràpidament els comentaris de les dones, donar per descomptat que els homes saben més que les dones quan no es té informació per inferir tal cosa, reconèixer el valor d'una idea quan la parafraseja un home posteriorment. Amb freqüència, aquests casos es presenten en contrast a com és la interacció amb els homes. El menyspreu, una forma molt greu que adopta el comportament sexista, també està present en les respostes obertes, amb freqüència vinculat al fet d'ignorar-les.

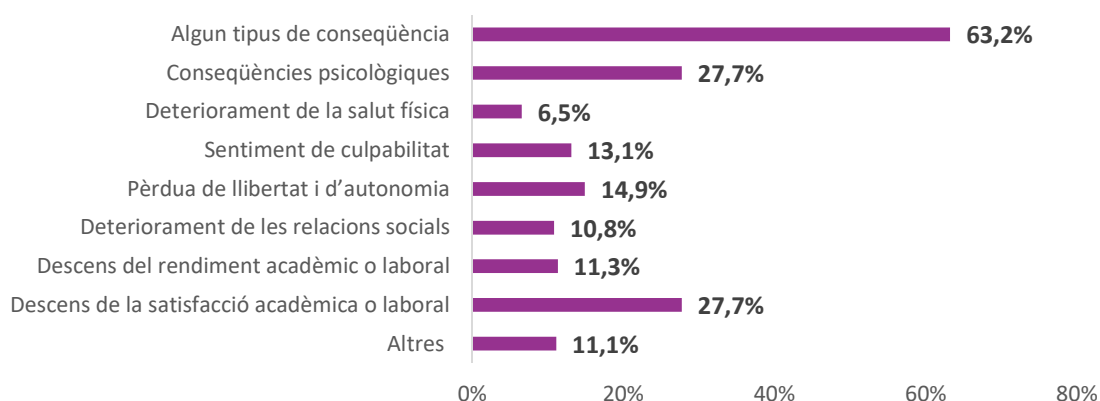
Els comentaris sobre l'aspecte físic esmentats en les preguntes obertes solen ser de base sexista. Hi ha dos grans grups de comentaris: d'una banda, els que exalten les característiques "femenines" de les dones i, d'una altra banda, els que assenyalen que no es veu "prou femenina". La contracara dels comentaris orientats a l'exaltació de la feminitat són els comentaris correctius que tenen com a eix una forma de feminitat estereotipada. També s'esmenten altres comentaris amb aspiració correctiva no sols pel que fa a les dones en general, sinó com han de vestir-se les dones de certes edats, per exemple. En qualsevol cas, solen ser comentaris amb un mòbil normalitzador, d'adaptar la vestimenta o l'aspecte, en algun sentit, a un estereotip femení normalitzat. Aquests comentaris també poden presentar-se com a gestos o burles sobre les formes corporals o estils que no es corresponen amb l'estereotip.

L'assignació de tasques sobre la base de prejudicis sexistes és transversal a tots els col·lectius, adoptant manifestacions particulars a cadascun. En tots els comentaris en què es destaca aquest comportament, les dones assenyalen que es veuen en la situació d'haver d'assumir tasques “de secretària” o d’“assumir la tasca més pesada”. En termes generals, això implica que als homes se'ls assignin tasques analítiques i a les dones, organitzatives, de gestió i administració.

4.3. Conseqüències

El gràfic 4.2 mostra que una proporció del 63,2% de les dones que han indicat una situació de sexisme més significativa han viscut algun tipus de conseqüència. En aquest sentit, les psicològiques i el descens de la satisfacció acadèmica o laboral són les esmentades per una major proporció de dones, amb un 27,7% per a cadascuna. Un 14,9% de les dones esmenta la pèrdua de llibertat i d'autonomia i el 13,1%, la sensació de culpabilitat. Una proporció lleument superior al 10% esmenta el descens del rendiment acadèmic laboral (11,3%), la deterioració de les relacions socials (10,8%) i altres conseqüències, mentre que la deterioració de la salut física és esmentada per un 6,5%.

Gràfic 4.2. Conseqüències més significatives de l'experiència d'assetjament sexista a l'entorn de la UPF. Comunitat universitària, 2019 (%)

Nota: Els resultats provenen del total de la població que ha esmentat un cas més significatiu i que ha respost aquesta pregunta (n=465).

Font: Enquesta “UPF espai segur”

5. ASSETJAMENT PER ORIENTACIÓ SEXUAL I PER IDENTITAT O EXPRESSIÓ DE GÈNERE

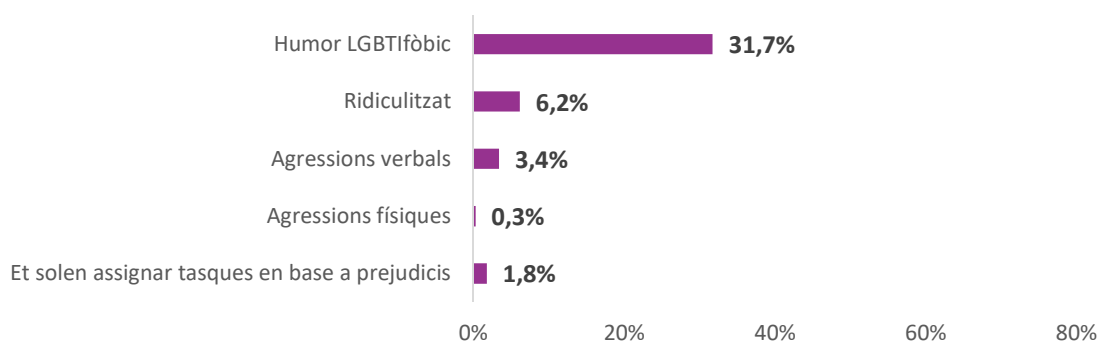
5.1. Assetjament per orientació sexual

5.1.1. Prevalença

L'orientació sexual fa referència a l'experiència emocional, afectiva i d'atracció sexual cap a persones del mateix sexe o de diferent sexe o diferents identitats o expressions de gènere (FRA, 2013). L'assetjament per orientació sexual es dóna en els casos en què les persones no tenen una orientació sexual hegemònica, és a dir, heterosexual. Per identificar els qui haurien viscut aquesta forma d'assetjament, es fa l'anàlisi entre les persones que es reconeixen com a lesbianes, gais o bisexuals.

El gràfic 5.1 dóna compte de l'alta prevalença de l'humor LGBTifòbic, que ha experimentat un 31,7% de les persones lesbianes, gais o bisexuals. És a dir, gairebé un terç d'aquesta població ha escoltat humor ofensiu respecte al col·lectiu amb orientacions sexuals no normatives. El 6,2% d'aquesta població manifesta que s'ha sentit ridiculitzada o que s'han dirigit a ells i elles de manera ofensiva per la seva orientació sexual. El 3,4% reconeix haver patit agressions verbals per la seva orientació sexual. Un 1,8% considera que en el seu entorn laboral o acadèmic li solen assignar tasques sobre la base de prejudicis per la seva orientació sexual. La prevalença de les agressions físiques en aquest col·lectiu, per la seva condició, és d'un 0,3%.

Gràfic 5.1. Prevalença dels diferents tipus d'assetjament per orientació sexual a l'entorn de la UPF. Comunitat universitària, 2019 (%)

Nota: Els resultats provenen del total de la població que es manifesta no heterosexual que ha respost aquesta pregunta (n=660).

Font: Enquesta "UPF espai segur"

5.1.2. Experiències i vivències d'assetjament LGBTIfòbics: el cas de lesbianes, gais i bisexuals

Les formes de LGBTIfòbia que emergeixen en major mesura de les respostes a les preguntes obertes són les següents: els comentaris LGBTIfòbics, les bromes LGBTIfòbiques i l'ús de termes que remeten a la condició LGBTI de manera despectiva. Els comentaris LGBTIfòbics esmentats en les preguntes obertes no solen ser dirigits cap a la persona que respon l'enquesta, sinó cap a les persones LGBTI en general. En aquest punt, cal destacar que no sempre la condició LGBTI de les persones és coneguda per qui emet aquests comentaris. Això suposa plantejar-se com serien les reaccions en cas de conèixer l'orientació sexual de la persona. En molts casos es destaca que no existeix una “mala intenció”, sinó que són part d'una LGBTIfòbia naturalitzada i estesa. Un altre tipus de comentaris que es destaca com a ofensiu són els que mostren una postura ideològica que vulnera els drets de les persones LGBTI, com sostenir que les persones no heterosexuales no haurien d'adoptar nens o nenes.

Les respostes obertes mostren que l'humor LGBTIfòbic és part de la quotidianitat de la UPF. Aquest tipus d'humor permea tant els espais informals com els formals. Es dona en converses cara a cara com en grups de WhatsApp, així com a les classes. Es presenten diversos casos en què els professors (homes les vegades esmentades) empen aquest tipus d'humor que, d'una manera o una altra, denigra el col·lectiu. Una altra manera de LGBTIfòbia assenyalada amb freqüència és l'ús de paraules de manera ofensiva que estan associades a certes identitats LGBTI. La que s'esmenta amb major freqüència és *mar*, encara que també n'apareixen altres com *nenaza*, *bollera* o *maricona*. Els homes esmenten amb major freqüència l'ús del terme *marieta*, mentre que són dones lesbianes o bisexuals les que assenyalen la hipersexualització que viuen vinculada a l'orientació sexual.

5.1.3. Conseqüències

El gràfic 5.2 mostra que el 55,2% de les persones que ha esmentat un cas d'assetjament per orientació sexual ha patit alguna conseqüència. Amb una proporció per sobre del 20%, trobem a la població que ha patit conseqüències psicològiques (23,9%) i sensació de culpabilitat (20,3%). El 19% ha viscut deterioració de les relacions socials; el 12,7%, un descens de la satisfacció acadèmica o laboral; el 10,5%, una pèrdua de llibertat i d'autonomia, i un 10,6%, altres conseqüències. Amb menor freqüència, trobem el descens del rendiment acadèmic o laboral (4,9%) i la deterioració de la salut física (2,8%).

Gràfic 5.2. Conseqüències de l'experiència d'assetjament per orientació sexual més significativa a l'entorn de la UPF. Comunitat universitària, 2019 (%)

Nota: Els resultats provenen del total de la població que ha esmentat un cas més significatiu i que ha respost aquesta pregunta (n=134).

Font: Enquesta "UPF espai segur"

5.2. Assetjament per identitat o expressió de gènere

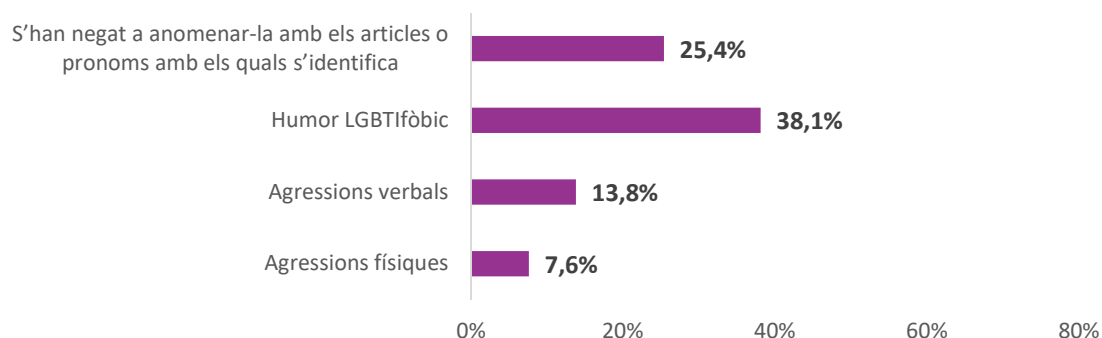
5.2.1. Prevalença

D'una banda, la identitat de gènere fa referència a la percepció subjectiva i l'experiència individual respecte al propi gènere, que pot o no correspondre al sexe assignat en néixer (FRA, 2013: 8). D'altra banda, l'expressió de gènere es refereix a la manifestació de la identitat de gènere, ja sigui femenina, masculina o una altra diferent, a través del comportament, vestimenta o altres aspectes (FRA, 2013: 8). En aquest apartat es recullen les experiències d'assetjament de les persones, la identitat o l'expressió de gènere de les quals és intersexual o que han viscut un canvi en la identitat de gènere assignada en néixer.

El gràfic 5.3 dona compte del 38,1% de les persones transgènere o intersexuals que han escoltat humor trànsfob o intèrfob –aquell que fa referència a la seva condició de manera pejorativa– que els ha resultat ofensiu. Un 25,4% ha viscut situacions en les quals altres persones s'han negat a anomenar-la amb els articles i pronoms amb els quals s'identifica. Un 13,8% ha patit agressions verbals i un 7,6%, agressions físiques per la seva condició.

Les preguntes obertes previstes en l'enquesta posen en relleu que l'assetjament viscut per aquest col·lectiu està marcat per la persistència en les accions. En aquest espai se citen les bromes ofensives freqüents, l'ús de noms que no els identifiquen, la invisibilització de la seva condició i l'exclusió dels grups. També, sorgeix l'ocultació com a estratègia per evitar l'assetjament o la violència i el temor al fet que es "noti" la seva identitat de gènere.

Gràfic 5.3. Prevalença dels diferents tipus d'assetjament per identitat o expressió de gènere a l'entorn de la UPF. Comunitat universitària, 2019 (%)

Nota: Els resultats provenen del total de la població transgènere i intersexual que ha respost aquesta pregunta (n=24).

Font: Enquesta "UPF espai segur"

5.2.2. Experiències i vivències d'assetjament LGBTIfòbics: el cas de les persones transgènere i intersexuals

Donat el reduït nombre de respostes a les preguntes obertes per part de les persones transgènere i intersexuals, l'anàlisi que es pot fer d'aquest col·lectiu és limitada. En aquestes respostes es posa en relleu que l'assetjament viscut per aquest col·lectiu està marcat per la persistència en les accions. Les persones transgènere i intersexuals, igual que les persones d'orientacions sexuals no heterosexuales, esmenten les bromes ofensives freqüents i els comentaris LGBTIfòbics. A més, esmenten l'ocultació de la seva condició a conseqüència del mal acolliment després d'haver-la manifestat anteriorment. De manera que l'ocultació sorgeix com una estratègia per evitar l'assetjament o la violència i el temor al fet que es "noti" la seva identitat de gènere. S'esmenten casos en què s'han negat a anomenar la persona amb els articles i els pronoms amb els quals s'identifica. A més, s'esmenten altres aspectes que no estan directament vinculats a l'assetjament, sinó a la situació de desigualtat estructural respecte a les persones transgènere. Per exemple, es parla de l'ús de llenguatge sexista i de la invisibilització d'aquest col·lectiu en els plans educatius i els continguts dictats.

6. LA PREVALENCIA DE L'ASSETJAMENT I LA VIOLÈNCIA FORA DE LA UPF

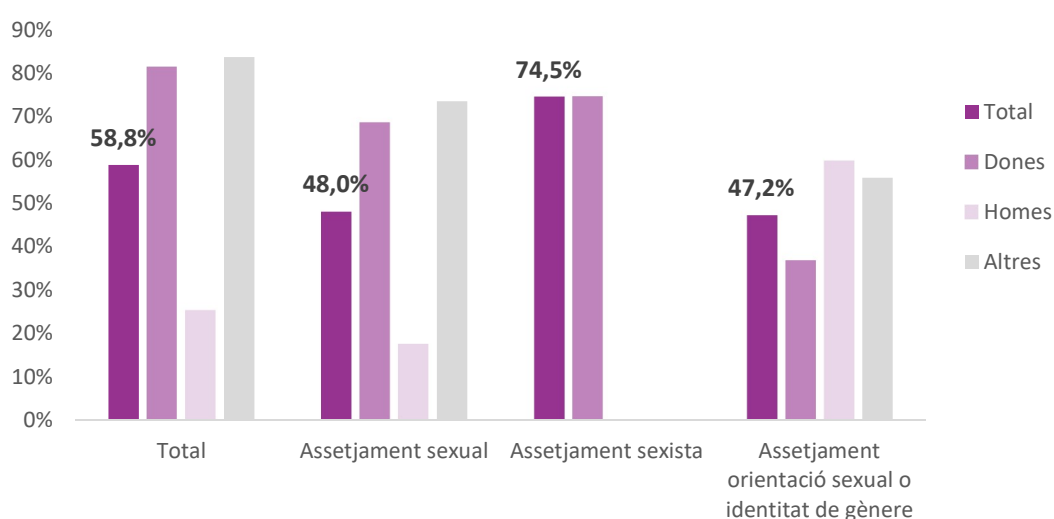
L'assetjament o la violència patida en qualsevol àmbit de la vida no sols vulnera els drets de les persones, sinó que pot tenir conseqüències en el desenvolupament laboral i professional dels membres que integren la comunitat universitària UPF. En aquest sentit, la Unitat d'Igualtat compta amb recursos d'acompanyament gratuïts per assessorar les persones que viuen qualsevol forma de violència, encara que aquesta no s'hagi produït en l'àmbit universitari.

6.1. Prevalença de l'assetjament fora de la UPF

El gràfic 6.1 permet establir un diagnòstic general de la situació de l'assetjament que la població universitària ha viscut fora de la UPF. Aquestes prevalències són presentades en la secció 2.1, en la qual es mostren de forma desagregada per tipus d'assetjament.

Les persones amb identitats de gènere no binàries han viscut assetjament de qualsevol tipus en major proporció (83,7%), seguides de les dones, amb el 81,3%. L'assetjament sexual és igualment més elevat entre les persones amb identitats de gènere no binàries (73,5%) i les dones (68,5%). L'assetjament sexista, que afecta les dones, té una prevalença del 74,5%. Per al cas de l'assetjament per orientació sexual o identitat de gènere, la tendència es reverteix i és declarada en major proporció per homes, amb un 59,8%, seguit per altres identitats de gènere, amb un 55,9% (el reduït nombre de casos requereix precaució sobre aquests resultats), i finalment les dones el reporten en un 36,9%

Gràfic 6.1. Prevalença de l'assetjament declarat¹ total i per tipus, fora de l'entorn de la UPF, per identitat de gènere. Comunitat universitària, 2019 (%)

Nota:

¹ Assetjament declarat: declaració expressa identificant situacions viscudes com a assetjament a la UPF, a partir de la pregunta directa.

² Per al total i l'assetjament sexual, les respostes provenen del total de la població que ha respost aquestes preguntes (n=2.971 per al total; i n=2.969 per a assetjament i violència sexual), per a l'assetjament sexista solament les dones (n=1.883) i per a l'assetjament per orientació sexual o identitat de gènere les respostes provenen del col·lectiu LGBTI (n=663). La identitat de gènere "Altres" té un nombre reduït de casos (n=34) per a les respostes sobre assetjament sexual o per identitat de gènere.

Font: Enquesta "UPF espai segur"

6.2. Prevalença de la violència de la parella

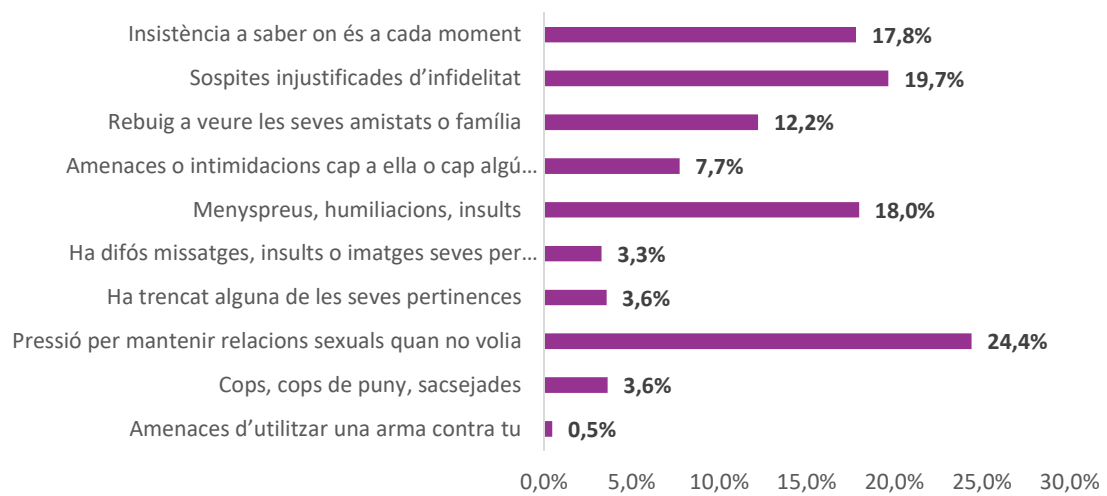
La Unitat d'Igualtat de la UPF pot intervenir no solament en casos d'assetjament i violència que han succeït dins de la Universitat, sinó que també pot ajudar en casos de violència masculista en el si de la parella. La Unitat d'Igualtat pot fer derivacions als circuits especialitzats, té un servei d'acompanyament psicològic gratuït, entre altres serveis per fer costat a les persones que han viscut o estan vivint violència.

Els resultats sobre violència contra les dones perpetrada per la parella actual o anterior indiquen que el 41,3% de les dones de la comunitat universitària ha viscut alguna forma de violència de control, psicològica, física o sexual. Les dones del col·lectiu estudiantil i del PDI declaren haver viscut aquestes situacions en una proporció similar, amb un 42,0% i un 41,5% respectivament. Dins del col·lectiu del PAS la prevalença és menor, amb gairebé un terç de les dones afectades (30,2%).

El gràfic 6.2 presenta els resultats detallats per a cadascuna de les accions concretes de violència perpetrada per la parella actual o anterior que anteriorment es presentaven de forma agregada. En termes generals, les formes de violència sexual que impliquen coerció són les més esteses, seguides de les formes de violència de control i psicològica. Un 24,4% de les dones declara que ha viscut pressió per mantenir relacions sexuals quan no li venia de gust. Formes de violència de control com les sospites d'infidelitat no justificades per part de la parella són reportades per un 19,7% de les dones i un 17,8% manifesta que insisteix a saber on està a cada moment. El 18,0% ha viscut menyspreu, humiliacions, insults. El 12,2% de les dones ha viscut que la seva parella rebutgi que ella vegi els seus amics, amigues o família. El 7,7% ha viscut amenaces o intimidacions cap a ella o persones importants per a ella. El 3,3% ha viscut que la seva parella o exparella difongués missatges, insults o imatges seves per Internet o per telèfon mòbil, sense el seu permís. El 3,6% ha viscut situacions de violència ambiental com que la seva parella trenqués alguna de les seves pertinences. La mateixa proporció de dones ha viscut violència física com cops o sacsejades. Un 0,5% ha manifestat que la seva parella va amenaçar amb utilitzar una arma en contra seva.

Gràfic 6.2. Prevalença de la violència contra la dona de control, psicològica, física i/o sexual perpetrada per la parella, per tipus i per identitat de gènere. Comunitat universitària, 2019 (%)

Nota: Els resultats provenen del total de la població que ha respost aquesta pregunta (n=1.732).

Font: Enquesta "UPF espai segur"

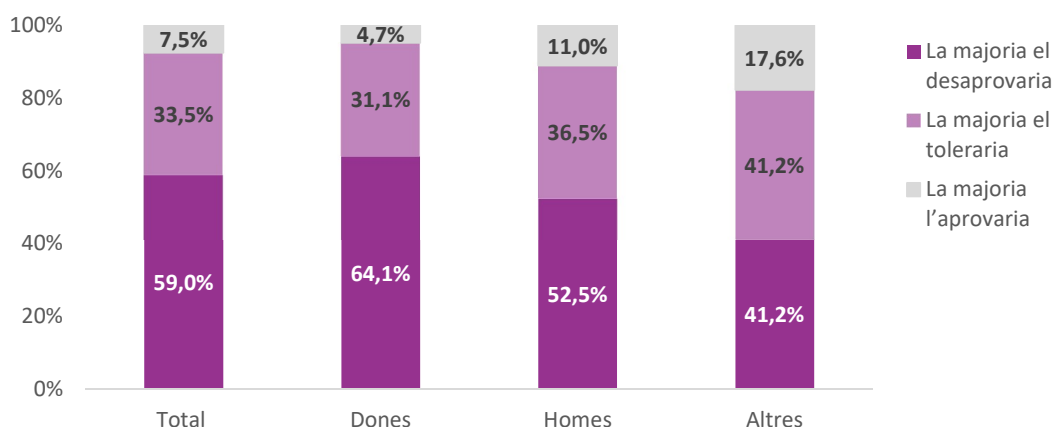
7. CONTEXT AMBIENTAL UPF

En aquest informe, el context ambiental fa referència a aquells aspectes del context humà i espacial que generen o limiten l'ocurrència de casos d'assetjament o de violència. Aquest apartat està organitzat de manera que primer s'hi tracten les percepcions de les persones sobre les reaccions de l'entorn i la percepció de les persones que, per la seva identitat de gènere o orientació sexual, no estan exposades a l'assetjament o violència masclista i LGBTifòbica (seccions 7.1 i 7.2, respectivament). En segon lloc, s'hi tracta la por percebuda en els diferents espais de la UPF (secció 7.3) i la confiança de les persones LGBTI en l'entorn, manifestada a través de si consideren que poden mostrar la seva orientació sexual o identitat de gènere amb naturalitat (secció 7.4). En tercer lloc, s'explora el grau de conscienciació sobre l'assetjament i les violències tractades en aquest estudi, avaluades a través del nivell de formació en aquests temes i l'acte-identificació com a feminista (secció 7.5). Finalment, s'hi exploren les opinions i creences de les persones que secunden o obstaculitzen l'ocurrència i perpetració d'accions d'assetjament sexual, sexista i LGBTifòbic (secció 7.6).

7.1. Percepcions de l'entorn

El gràfic 7.1 mostra que més d'un 40% de la població universitària creu que la majoria de les persones del seu entorn directe i quotidià de la UPF (companyes i companys o col·legues de treball) aprovaria o toleraria un comentari o una broma de caràcter sexual. Si s'observen els resultats per identitat de gènere, més de la meitat de les persones amb identitats de gènere no binàries manifesta que el seu entorn aprovaria o toleraria aquest tipus de comportament (58,8%). Una mica menys de la meitat de la població masculina afirma que la majoria de les persones del seu entorn tindrien aquest comportament (47,5%). Finalment, poc més d'un terç de les dones afirma que les persones del seu voltant es comportarien d'aquesta manera (35,8%). Aquestes dades indiquen que és necessari portar accions de formació i de sensibilització dins de la UPF amb l'objectiu de generar contextos en què aquestes bromes de caràcter sexual i derivades de les desigualtats de gènere no siguin tolerades. Especialment, tenint en compte l'elevada proporció de persones que assenyalen que l'humor és una de les formes més comunes i esteses de l'assetjament en l'àmbit de la UPF.

Gràfic 7.1. Percepció sobre la mena de reacció de l'ambient a les bromes de caràcter sexual a l'entorn de la UPF, per identitat de gènere. Comunitat universitària, 2019 (%)

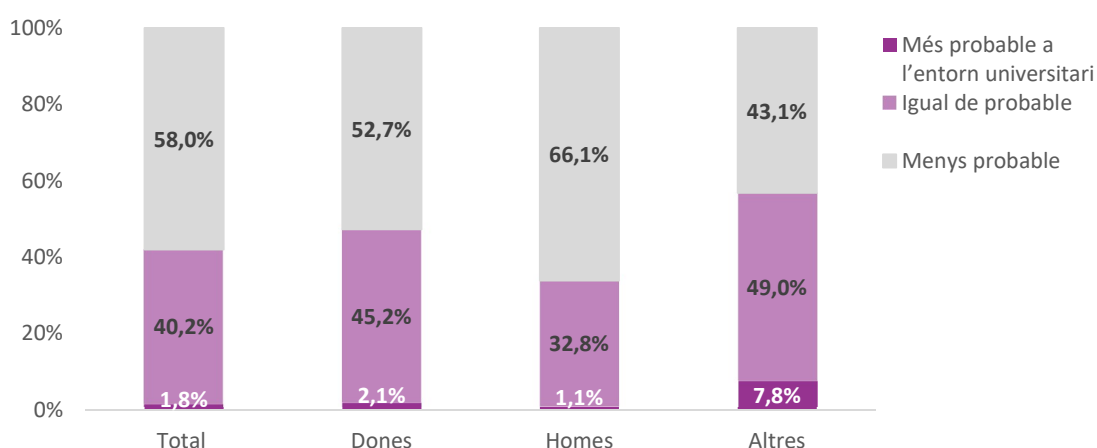

Nota: Les respostes provenen del total de la població que ha respost aquestes preguntes (n=3.151). La identitat de gènere "Altres" té un nombre reduït de casos (n=51).

Font: Enquesta "UPF espai segur"

El gràfic 7.2 mostra que les percepcions de si la UPF és un entorn que proveeix de certa protecció davant de la violència masclista varia segons la identitat de gènere. Les dones i les persones amb identitats de gènere no binàries, que també estan exposades en aquesta forma de violència, tendeixen a pensar en major proporció que a la UPF és igual o més probable que es doni aquesta forma de violència, amb proporcions del 47,3% i el 56,8%, respectivament. En canvi, una proporció menor, un terç dels homes (33,9%), manifesta aquesta opinió. Aquesta percepció dels homes sobre la universitat com un lloc que proveeix de certa seguretat dona compte de la necessitat de sensibilització sobre el seu rol fonamental en la prevenció.

Gràfic 7.2. Percepció sobre si és més probable que les situacions de violència masclista es donin en l'entorn universitari o en altres entorns de la vida, per identitat de gènere. Comunitat universitària, 2019 (%)

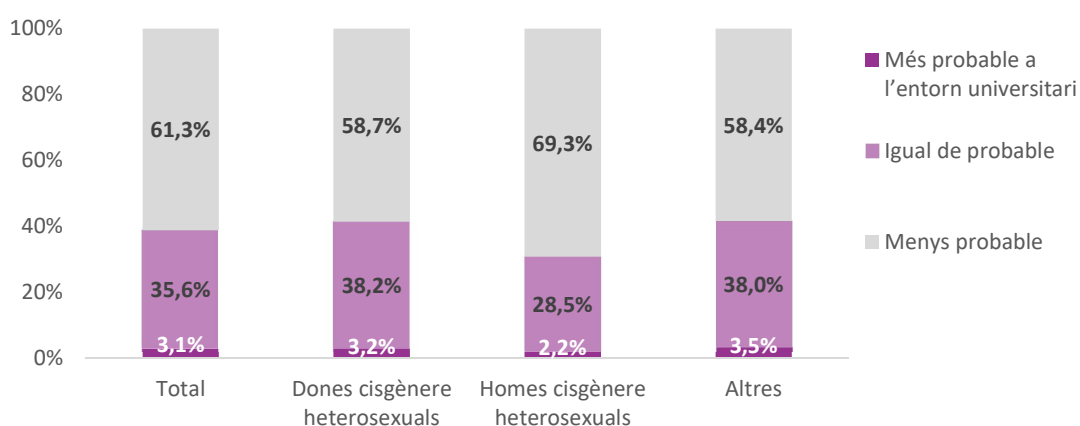

Nota: Les respostes provenen del total de la població que ha respost aquestes preguntes (n=3.155). La identitat de gènere "Altres" té un nombre reduït de casos (n=51).

Font: Enquesta "UPF espai segur"

El gràfic 7.3 presenta les opinions sobre si la UPF és un entorn que proveeix de certa protecció davant de la violència LGBTIfòbica segons la identitat de gènere i l'orientació sexual. És molt remarcable com les persones LGBTI o altres identitats de gènere i les dones cisgènere heterosexuals opinen en similar proporció que és igual o més probable que la violència LGBTIfòbica es doni en l'entorn universitari, amb un 41,6% i un 41,3%, respectivament. En canvi, una proporció menor d'homes cisgènere heterosexuals (30,7%) comparteix aquesta opinió. Els resultats donen compte de la necessitat de sensibilitzar els homes cisgènere heterosexuals sobre el seu rol en la prevenció d'aquesta forma de violència, la qual cosa és complementària a la necessitat assenyalada anteriorment que compleixin un rol entre els seus iguals com a manera de promoure la universitat com un espai lliure de violència.

Gràfic 7.3. Percepció sobre si és més probable que les situacions de violència LGBTIfòbica es donin en l'entorn universitari o en altres entorns de la vida, per identitat de gènere i orientació sexual. Comunitat universitària, 2019 (%)

Nota:

¹ Les respostes provenen del total de la població que ha respost aquestes preguntes (n=3.160). La identitat de gènere "Altres" té un nombre reduït de casos (n=51).

² La categoria "Altres" fa referència a les persones LGBTI i/o amb identitats de gènere no binàries.

Font: Enquesta "UPF espai segur"

7.2. Percepció del col·lectiu no afectat

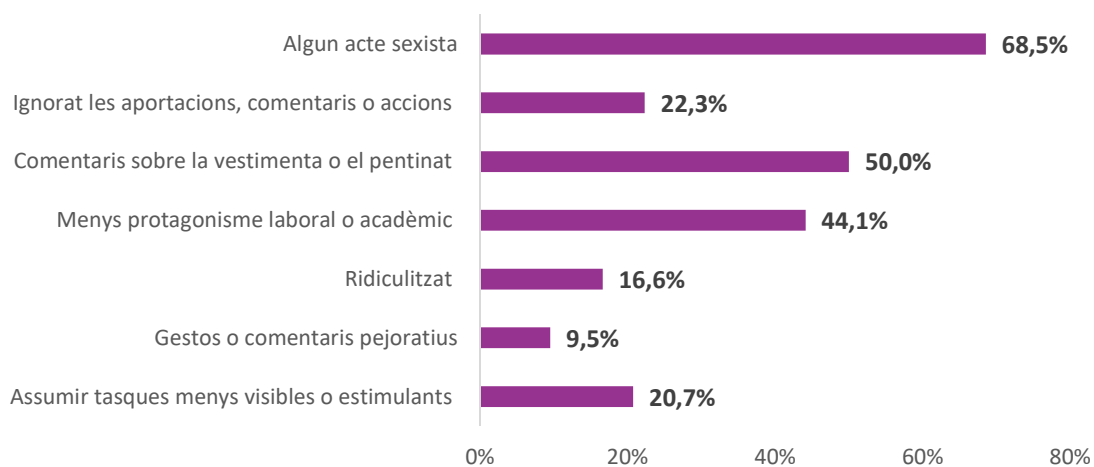
Les persones que, per la seva identitat de gènere o orientació sexual, no estan exposades a certes formes d'assetjament poden tenir un rol important a l'hora d'obstaculitzar o d'afavorir les situacions d'aquest tipus quan es donen en públic. En aquest sentit, resulta rellevant conèixer en quina mesura els homes detecten les situacions sexistes, i les persones cisgènere i heterosexuals detecten les situacions LGBTIfòbiques. La proporció de persones que no està en risc de patir aquestes formes d'assetjament no és comparable a la prevalença a causa de múltiples factors com la probabilitat que aquesta persona estigui present en la situació d'assetjament, la freqüència de contacte amb persones del col·lectiu afectat, a més d'altres

possibles explicacions com que les persones que hagin decidit respondre l'enquesta són més conscients d'aquesta mena d'assetjament. Així mateix, no és comparable el grau de percepció d'aquesta forma d'assetjament entre col·lectius, pel fet que la població LGBTI és menor que la població de dones i, per tant, hi ha menys probabilitat de presenciar situacions de violència LGBTIfòbica.

7.2.1. Percepció dels homes sobre el sexisme

Aquesta secció mostra en quina mesura els homes, el públic no afectat, percep la magnitud del sexisme a la Universitat. Encara que aquests resultats no poden ser comparats amb els de prevalença, des d'un punt de vista complementari donen compte sobre el grau d'extensió del sexisme a la UPF, sobretot, el sexisme manifestat públicament. El gràfic 7.4 indica que una elevada proporció dels homes (68,5%) manifesta haver presenciat alguna situació sexista. Aquesta elevada proporció pot ser explicada per un efecte d'autoselecció de la mostra. És a dir, els homes feministes i que han rebut formació sobre aquest tema han respost a l'enquesta en major proporció que els homes que no la tenen. La meitat dels homes ha presenciat una situació en què es feia algun comentari sobre la vestimenta o el pentinat d'una companya sense que ella l'hagués demanat. El 44,1% creu que les dones tenen menys protagonisme laboral o acadèmic pel fet de ser dones. El 22,3% dels homes ha presenciat alguna situació en què s'han ignorat les aportacions, comentaris o accions de les seves companyes pel fet de ser dones. El 20,7% declara que dins dels equips de treballs mixtos les dones solen assumir tasques menys visibles o estimulants, i el 16,6% ha presenciat situacions en què s'ha ridiculitzat una dona. En menor proporció trobem les situacions en què algú ha tingut gestos o comentaris pejoratius (9,5%). Com es destacava anteriorment, aquests resultats donen compte que el sexisme s'expressa obertament en l'àmbit públic i que, per tant, és part de la quotidianitat de la Universitat. Aquests resultats indiquen que es requereixen accions orientades a reduir el nivell d'acceptació i tolerància d'aquesta mena de comportaments.

Gràfic 7.4. Proporció d'homes que identifiquen haver estat testimonis de situacions d'assetjament sexista, per tipus d'assetjament a l'entorn de la UPF. Comunitat universitària, 2019 (%)

Nota: Els resultats provenen del total dels homes que ha respost aquesta pregunta (n=803).

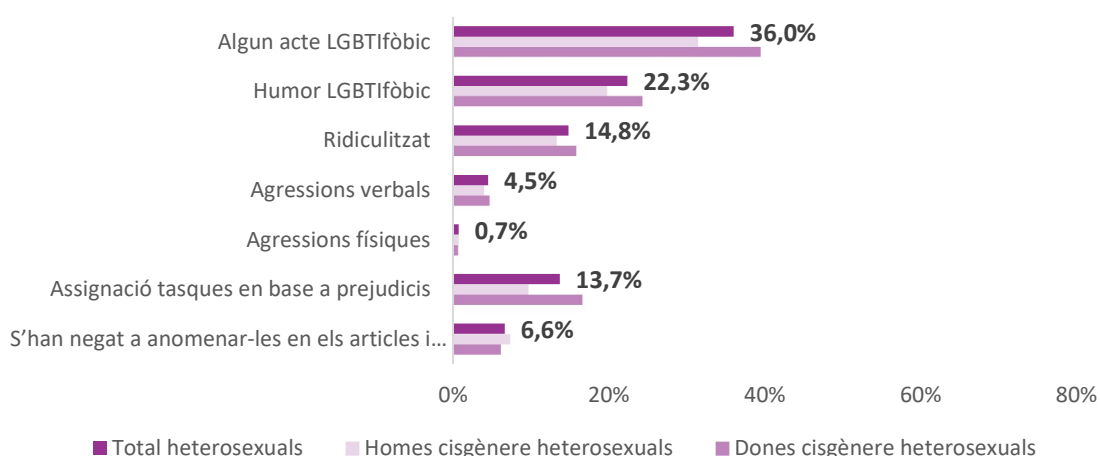
Font: Enquesta "UPF espai segur"

7.2.2. Percepció del col·lectiu heterosexual i cisgènere sobre l'LGBlfòbia

Encara que les persones heterosexuals i cisgènere —és a dir, les persones la identitat de gènere de les quals coincideix amb el seu fenotip sexual— són el col·lectiu no afectat per l'assetjament LGBlfòbic, tenen un rol per complir quan les situacions d'assetjament es donen en la seva presència. Per tant, és rellevant saber si identifiquen aquestes situacions.

El gràfic 7.5 dóna compte que un 36,0% de la població heterosexual ha presenciat algun acte LGBlfòbic. Aquests resultats no signifiquen necessàriament que l'assetjament LGBlfòbic sigui menor que el sexisme. És possible que les persones no afectades estiguin en contacte amb menys persones LGBl i, per tant, tenen menys oportunitats de presenciar aquest tipus d'accions. L'humor LGBlfòbic ha estat escoltat per una major proporció de persones (22,3%). El 14,8% ha presenciat situacions en què s'ha ridiculitzat alguna persona per la seva orientació sexual o identitat de gènere, o se li han dirigit d'una manera ofensiva. El 13,7% ha presenciat situacions en què s'han assignat tasques sobre la base de prejudicis segons l'orientació sexual i la identitat de gènere. En observar la pauta de gènere entre la població cisgènere heterosexual, les dones han presenciat en major proporció que els homes situacions d'humor LGBlfòbic ofensiu, ridiculització i assignació de tasques basades en prejudicis. Aquestes diferències entre els homes i les dones cisgènere heterosexuals poden ser explicades per una major capacitat d'elles per identificar l'assetjament degut a la seva condició de persones exposades per la seva identitat de gènere. També poden ser explicades per una altra mena de fenòmens, com una major presència de persones LGBl en àmbits altament feminitzats o per una major predisposició de les dones a tenir amistats LGBl, pel fet que elles estan més predisposades a acceptar les persones amb aquestes identitats de gènere, segons que indiquen els resultats exposats en l'apartat 7.6 sobre actituds.

Gràfic 7.5. Proporció de persones heterosexuals i cisgènere que han estat testimonis de situacions d'assetjament per tipus d'assetjament, per identitat de gènere i orientació sexual a l'entorn de la UPF. Comunitat universitària, 2019 (%)

Nota: ¹ Els resultats provenen del total de dones i homes heterosexuals que ha respost aquesta pregunta (n=1.957). ² La categoria "Altres" fa referència a les persones LGBl i/o amb identitats de gènere no binàries.

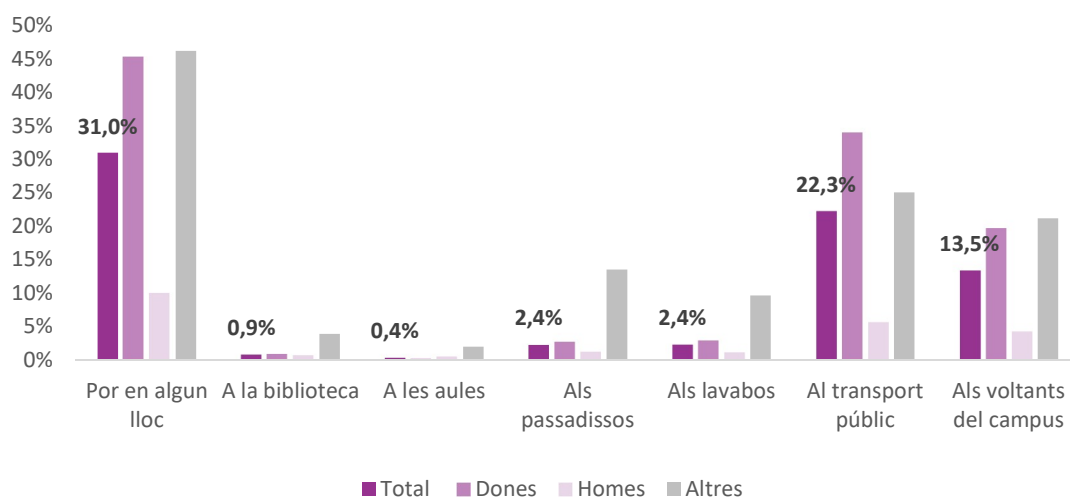
Font: Enquesta "UPF espai segur"

7.3. Por en l'entorn

La por actua com una resposta natural davant les amenaces a la seguretat. S'activa en les situacions i els espais en els quals la persona se sent especialment exposada a ser atacada. L'enquesta proporciona resultats sobre en quins espais de la Universitat i els seus voltants les persones se senten especialment insegures, preguntant-los si hi han sentit por, especialment quan fosqueja.

El gràfic 7.6 indica que un terç de la comunitat universitària ha sentit por en algun espai de la Universitat o els seus voltants. La major proporció de persones ha experimentat por als voltants del campus. Els espais en els quals experimenten més por són el transport públic, en el trajecte des de la Universitat a casa (22,3%) i als voltants del campus —per exemple, en el trajecte cap al transport públic o el vehicle privat—. En menor proporció es troba la biblioteca, les aules, els passadissos i els lavabos. La pauta de gènere és molt clara, les dones i les persones amb identitats de gènere no binàries són les que experimenten més por, en una proporció del 46,2% i el 45,3%, respectivament, davant d'una proporció del 10,1% entre la població masculina. Una major proporció de dones sent por en el transport públic, mentre que una major proporció de les identitats de gènere no binàries senten por en gairebé tots els espais de la Universitat, destacant els passadissos i els lavabos.

Gràfic 7.6. Por experimentada en els espais universitaris i els seus voltants (especialment a la nit) per identitat de gènere. Comunitat universitària, 2019 (%)

Nota: Les respostes provenen del total de la població que ha respost aquestes preguntes (n=3.374). La identitat de gènere "Altres" té un nombre reduït de casos (n=52).

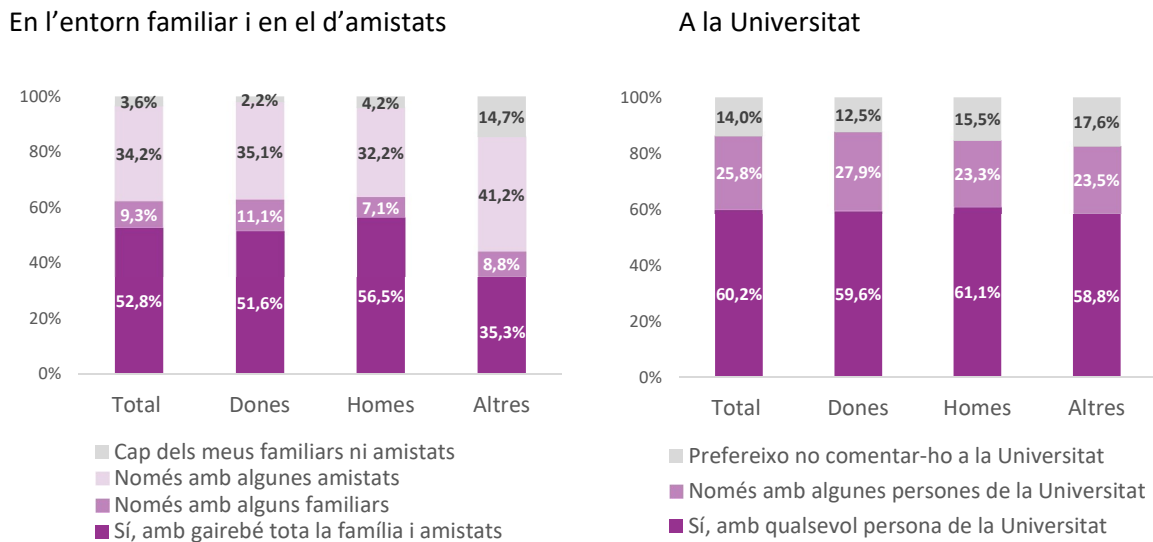
Font: Enquesta "UPF espai segur"

7.4. Confiança i obertura en l'entorn

La percepció de les persones sobre el seu entorn condiona la manifestació de la seva orientació sexual, identitat i expressió de gènere. El grau de confiança del col·lectiu LGBTI en l'entorn és clau per diagnosticar el context ambiental de la UPF. Per donar compte d'aquestes situacions comparem el grau de confiança en l'entorn familiar i de les amistats amb el context de la Universitat.

El gràfic 7.7 mostra que més de la meitat de la població LGBTI considera que pot manifestar la seva orientació sexual o identitat de gènere amb tota la família i amistats (52,8%) i en la Universitat en major mesura (60,2%). En canvi, la tendència és inversa per a la població que opta per no comentar-ho: un 3,6% opta per no compartir-ho amb cap familiar o amiat, mentre que el 14,0% opta per no comentar-ho a la Universitat. Entre homes i dones la pauta és bastant similar; però les persones amb identitats de gènere no binàries consideren que han d'ocultar la seva identitat o orientació de gènere en major mesura en l'entorn familiar i en el de les amistats, encara que és necessari considerar amb cautela aquests resultats a causa de la reduïda quantitat de casos.

Gràfic 7.7. Proporció de persones LGBTI de poder mostrar la seva orientació sexual o identitat de gènere en el seu entorn fora de la UPF i a la UPF, per identitat de gènere. Comunitat universitària, 2019 (%)

Nota: Les respostes provenen del total de la població que ha respost aquestes preguntes (n=665). La identitat de gènere "Altres" té un nombre reduït de casos (n=34).

Font: Enquesta "UPF espai segur"

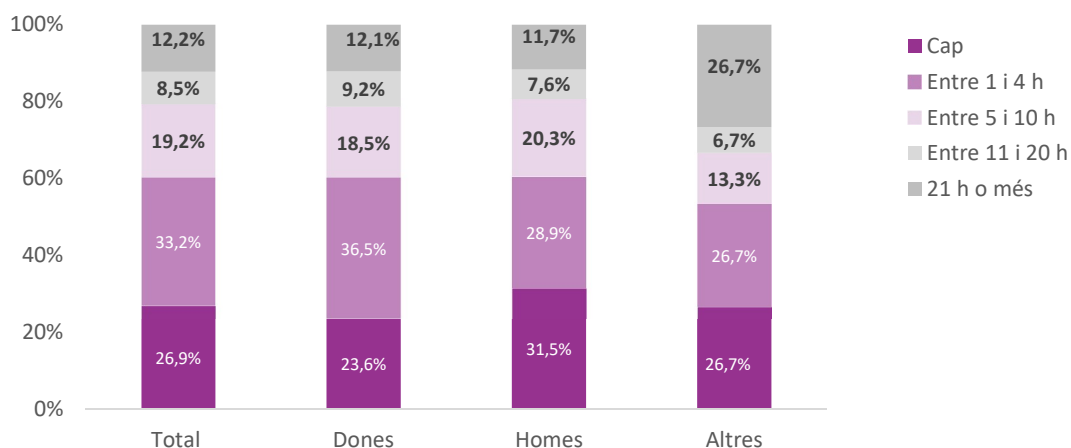

7.5. Grau de conscienciació sobre l'assetjament i la violència masclista i LGBTIfòbica

Aquesta secció proposa una aproximació al grau de conscienciació sobre l'assetjament i la violència masclista i LGBTIfòbica a través de la formació que la persona ha rebut sobre gènere, les fonts per a aquest aprenentatge i, finalment, si la persona es considera feminista.

El gràfic 7.8 indica el nombre d'hores de formació sobre gènere i igualtat que ha rebut la persona, com a assignatures cursades, màsters, tallers, cursos, setmanaris, entre altres formacions. És possible observar que l'àmplia majoria de les persones que han respost l'enquesta (73,1%) ha rebut alguna formació d'aquest tipus. Una major proporció de dones (76,4%) i de persones amb identitats de gènere no binàries (73,3%) manifesten haver rebut algun tipus de formació; mentre que els homes ho han fet en menor proporció (68,5%). Les persones amb identitats de gènere no binàries han fet una formació més intensiva en termes de gènere. Un 26,7% té 21 hores o més de formació, davant d'un 12,1% entre la població femenina i un 11,7% entre la masculina.

Gràfic 7.8. Formació que ha rebut la persona enquestada sobre gènere a l'entorn de la UPF, per identitat de gènere. Comunitat universitària, 2019 (%)

Nota: Les respostes provenen del total de la població que ha respost aquestes preguntes (n=2.652). La identitat de gènere "Altres" té un nombre reduït de casos (n=45).

Font: Enquesta "UPF espai segur"

La taula 7.1 indica que per al total de la població universitària que ha respost l'enquesta, les majors fonts d'aprenentatge sobre la violència masclista i l'LGBTIfòbia són els mitjans de comunicació i internet (83,5%), l'experiència de persones pròximes com els familiars i les amistats (61,7%), i la pròpia experiència (45,1%). També s'han esmentat fonts d'aprenentatge com la informació obtinguda fora de la UPF, activitats com els tallers i les conferències (23,6%), la formació rebuda durant els estudis (21,3%) i la informació obtinguda en activitats realitzades a la UPF, com ara tallers i conferències (6,4%), entre altres (5,7%). La tendència per a la població total és similar a la pauta per identitat de gènere masculina i femenina. Les identitats de gènere no binàries tenen una pauta una mica diferent a la població total quant a la seva formació. És menor la proporció de persones que ha fet el seu procés d'aprenentatge a través de mitjans de comunicació i internet (64,4% davant del 83,5% total), superior pel que fa a l'experiència

pròpia (68,9% davant d'un 45,1% total) i quant a la proporció de persones que ha obtingut informació en activitats fora de la UPF (31,1% davant d'un 23,6% total); i menor respecte a la formació rebuda a través dels estudis (11,1% davant del 21,3% total).

Taula 7.1. Fonts per a l'aprenentatge sobre violència masclista i LGBTIfòbia, a l'entorn de la UPF, per identitat de gènere. Comunitat universitària, 2019 (%)

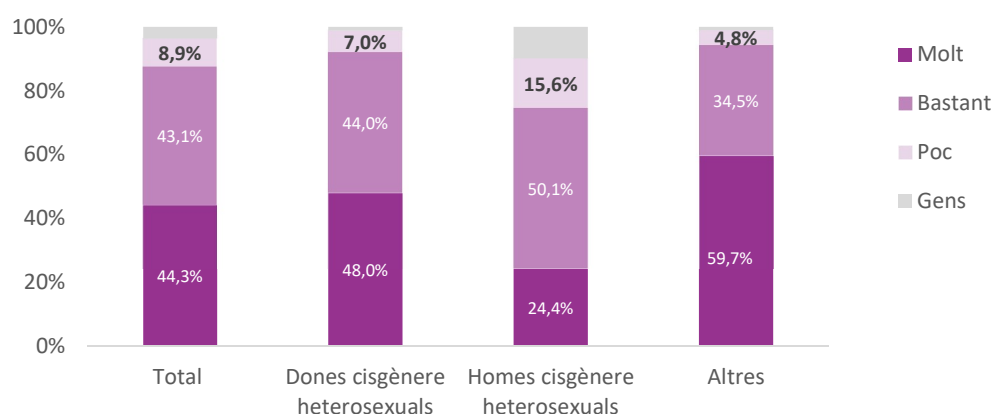
	Total	Dones	Homes	Altres
Mitjans de comunicació i internet	83,5%	83,6%	84,1%	64,4%
La pròpia experiència	45,1%	47,4%	41,0%	68,9%
L'experiència de persones pròximes	61,7%	63,4%	59,2%	66,7%
La formació rebuda durant els estudis	21,3%	19,7%	23,9%	11,1%
La informació obtinguda en activitats de la UPF	6,4%	7,5%	4,9%	4,4%
De la informació obtinguda en activitats fora de la UPF	23,6%	24,2%	22,5%	31,1%
Altres	5,7%	5,9%	5,2%	13,3%

Nota: Les respostes provenen del total de la població que ha respost aquestes preguntes (n=2.648). La identitat de gènere "Altres" té un nombre reduït de casos (n=45).

Font: Enquesta "UPF espai segur"

El gràfic 7.9, que pregunta en quina mesura la persona s'autodefineix com a feminista, posa en relleu un dels possibles efectes de selecció de l'enquesta. És possible observar que el 44,3% de la població que l'ha respost es considera molt feminista i, si ho sumem amb la població que es considera bastant feminista (43,1%), el total aconsegueix pràcticament el 90%. Els resultats són presentats desagregats per identitat de gènere i orientació sexual. S'hi observa que les identitats LGBTI o altres es consideren molt feministes en una major proporció (59,7%). Gairebé la meitat de les dones cisgènere heterosexuals es consideren molt feministes (48,0%). En canvi, una proporció bastant menor d'homes cisgènere heterosexuals es considera molt feminista (24,4%).

Gràfic 7.9. Grau d'identificació com a feminista, a l'entorn de la UPF, per identitat de gènere i orientació sexual. Comunitat universitària, 2019 (%)

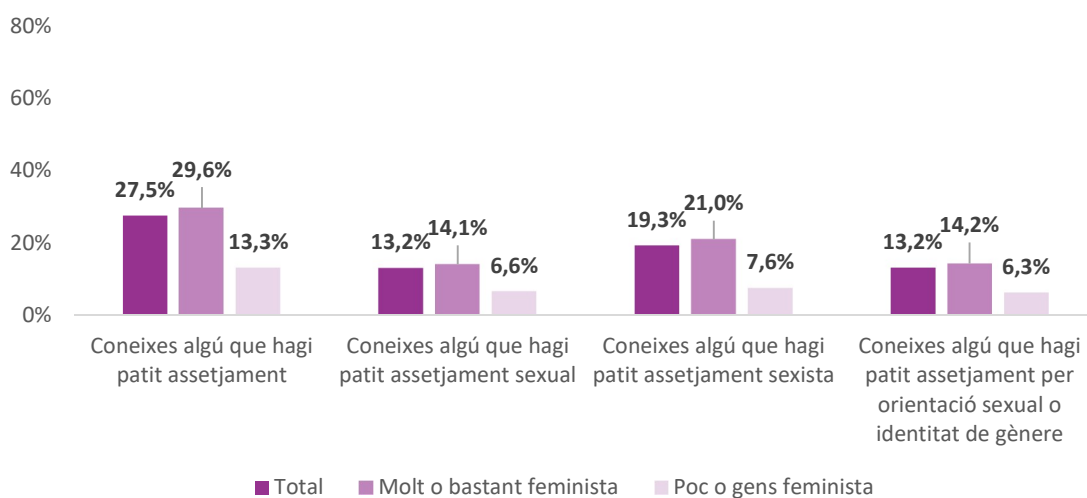

Nota: ¹ Les respostes provenen del total de la població que ha respost aquestes preguntes (n=2.643). La identitat de gènere "Altres" té un nombre reduït de casos (n=44). ² La categoria "Altres" fa referència a les persones LGBTI i/o amb identitats de gènere no binàries.

Font: Enquesta "UPF espai segur"

El gràfic 7.10 mostra que el 27,5% de la població universitària coneix algú que ha viscut alguna forma d'assetjament a l'entorn de la UPF. Una major proporció de persones coneixen dones que han viscut assetjament sexista, seguit per persones que han viscut assetjament sexual i assetjament per orientació sexual o per identitat de gènere (el 13,2% per a tots dos casos). Un 29,6% de les persones que es consideren molt o bastant feministes (i que en el gràfic les categoritzem com a feministes) manifesten conèixer persones que han viscut assetjament, davant d'una proporció del 13,3% entre les persones que es consideren poc o gens feministes. Aquesta diferència és més elevada per al cas de l'assetjament sexista. Hi ha dues possibles explicacions per a aquests resultats. D'una banda, les persones que es consideren molt o bastant feministes tenen eines per identificar les situacions d'assetjament, de manera que són capaços d'identificar l'assetjament com a tal en ser testimoni d'aquestes situacions o quan les hi expliquen. D'altra banda, quan una persona viu aquestes formes d'assetjament que tenen profundes arrels en les desigualtats de gènere, probablement optarà per explicar-ho a persones que es consideren molt o bastant feministes, pel fet que és més probable que l'ajudin a comprendre la situació, les conseqüències viscudes i no la jutgin ni la culpïn per fets dels quals és víctima i dels quals és solament responsable qui perpetra l'assetjament.

Gràfic 7.10. Proporció de població de la comunitat universitària que coneix alguna persona dins de l'entorn universitari que hagi patit assetjament a l'entorn de la UPF, per tipus i per identificació com a feminista. Comunitat universitària, 2019 (%)

Nota: Les respostes provenen del total de la població que ha respost aquestes preguntes (n=2.638).

Font: Enquesta "UPF espai segur"

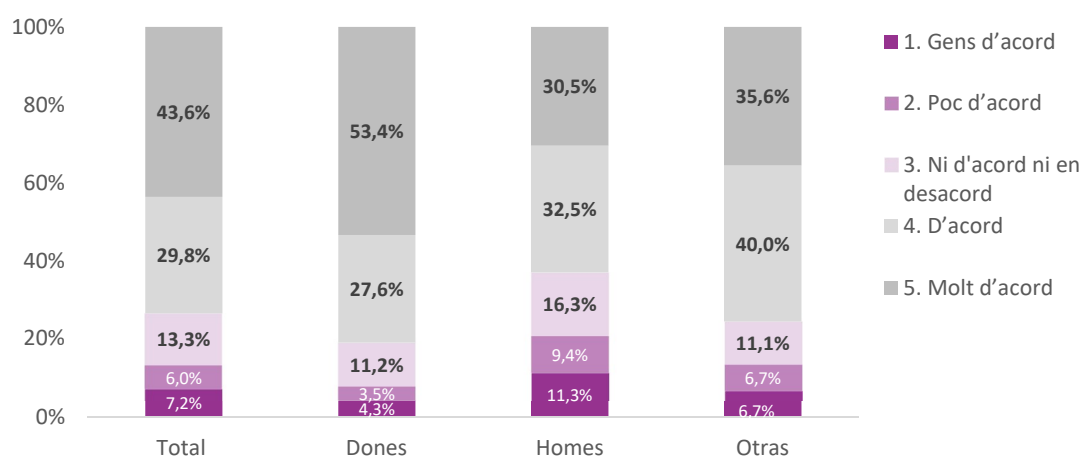
7.6. Actituds i creences que legitimen l'assetjament sexual, sexista i LGBTIfòbic

Les actituds i les creences de les persones que integren la comunitat universitària sobre l'assetjament i la violència sexual, sexista i LGBTIfòbica són importants en tant que creen unes condicions propícies per perpetrar certa mena de pràctiques o la tolerància d'aquestes, afavorint-les o obstaculitzant-les. L'enquesta presenta resultats sobre l'avaluació de les persones que la responen sobre el grau d'acord amb les afirmacions presentades en aquesta secció, en una escala de l'1 al 5, on 1 és “gens d'acord” i 5, “molt d'acord”.

Aquests resultats han de ser analitzats a la llum dels que s'han presentat en la secció anterior. Tenint en compte l'elevada proporció de persones que es considera feminista, s'espera que les respostes sobre les actituds i les creences siguin molt progressistes i que no representin a la comunitat universitària íntegrament. Al seu torn, aquests resultats poden tenir una distorsió agregada que s'explica pel fenomen de la “desitjabilitat social”, que consisteix en el fet que les persones tendeixen a respondre el que creuen que s'espera que responguin. Tenint en compte aquests dos aspectes, l'anàlisi dels resultats ha d'estar centrat en les opinions més conservadores, que permetrien comprendre en major mesura on és necessari enfocar les accions de sensibilització i de formació.

En primer lloc, es presenten els resultats sobre les actituds i les creences vinculades a la legitimació de l'assetjament o violència sexual o sexista i posteriorment les que estan vinculades a l'assetjament o violència LGBTIfòbica. El gràfic 7.11 indica que un quart de la població universitària que va respondre l'enquesta no reconeix que l'assetjament sexual i la discriminació tinguin les seves arrels en les desigualtats de gènere —és a dir, que han respost que no estan d'acord ni en desacord, poc d'acord o gens d'acord—. És possible observar que aquesta opinió és declarada per un quart de les persones amb identitats de gènere no binàries (24,5%) i un 19% de dones. En canvi, els homes tenen especial dificultat per reconèixer les arrels de gènere de l'assetjament sexual i la discriminació, amb una proporció del 37%, que desconeix aquesta vinculació. També cal assenyalar que hi ha una proporció major de dones que estan molt d'acord amb aquesta afirmació (53,4%) que la proporció de persones amb identitats de gènere no binàries i els homes (amb proporcions pròximes a un terç en cada cas).

Gràfic 7.11. Opinió sobre si l'assetjament sexual és una discriminació derivada de la desigualtat entre homes i dones, a l'entorn de la UPF, per identitat de gènere. Comunitat universitària, 2019 (%)

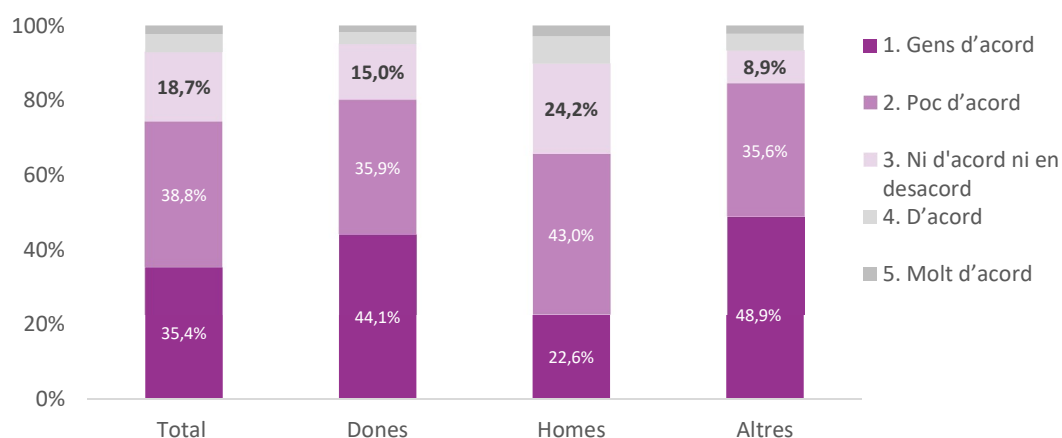

Nota: Les respostes provenen del total de la població que ha respost aquestes preguntes (n=2.628). La identitat de gènere "Altres" té un nombre reduït de casos (n=45).

Font: Enquesta "UPF espai segur"

El gràfic 7.12 mostra que un quart del total de persones que ha respost l'enquesta (25,8%) està molt d'acord, d'acord o ni d'acord ni en desacord amb l'opinió sobre que les "floretes" es diuen a les dones sovint amb bona intenció. Això implica un no reconeixement de les "floretes" com una manifestació masclista i el seu lloc clau en el *continuum* masclisme-assetjament-violència. Un 15,5% de les persones amb identitats de gènere no binàries i gairebé un 20% de les dones tenen opinions més conservadores sobre aquest tema, mentre que gairebé un terç dels homes (34,3%) manifesta aquest tipus d'opinions.

Gràfic 7.12. Opinió sobre si les "floretes" es diuen a les dones sovint amb bona intenció, a l'entorn de la UPF, per identitat de gènere. Comunitat universitària, 2019 (%)

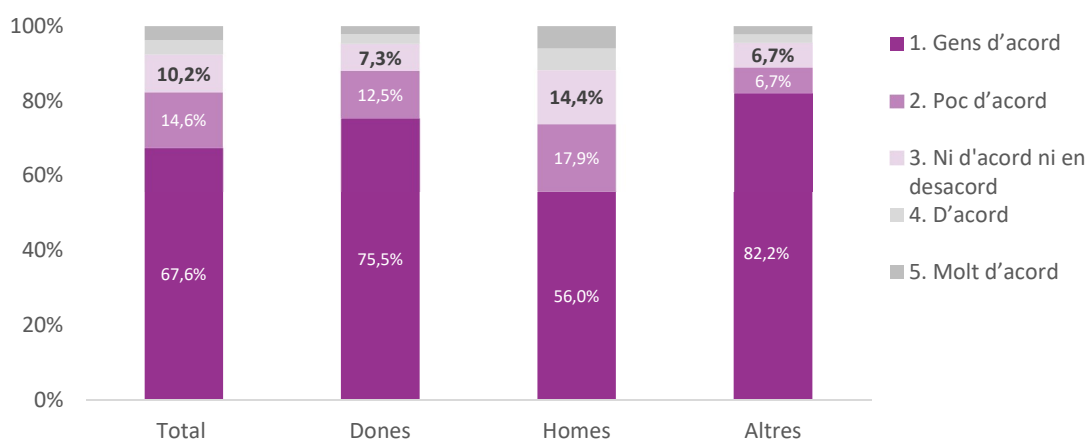

Nota: Les respostes provenen del total de la població que ha respost aquestes preguntes (n=2.641). La identitat de gènere "Altres" té un nombre reduït de casos (n=45).

Font: Enquesta "UPF espai segur"

El gràfic 7.13 mostra que un 17,7% de la població total està gens d'acord, poc d'acord o ni d'acord ni en desacord amb l'afirmació que parlar tant d'assetjament sexual pot deteriorar les relacions personals entre homes i dones. Una proporció molt similar de dones (12,0%) i de persones amb identitats de gènere no binàries (11,1%) així es manifesten, davant d'un quart de la població masculina (26,1%). La proporció de població que es manifesta gens d'acord és molt elevada entre les identitats de gènere no binàries (82,2%) i les dones (75,5%), mentre que entre els homes és menor (56,0%).

Gràfic 7.13. Opinió sobre si parlar tant d'assetjament sexual pot deteriorar les relacions personals entre homes i dones, a l'entorn de la UPF, per identitat de gènere. Comunitat universitària, 2019 (%)

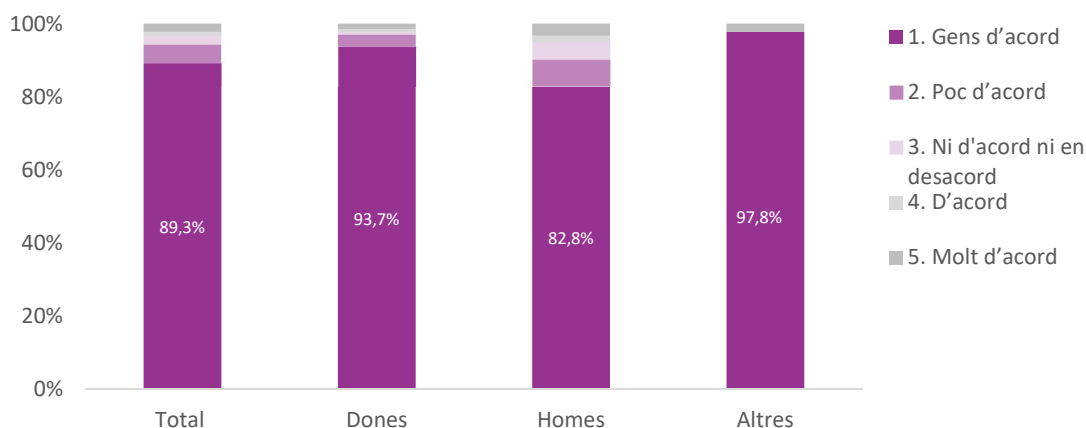

Nota: Les respostes provenen del total de la població que ha respost aquestes preguntes (n=2.642). La identitat de gènere "Altres" té un nombre reduït de casos (n=45).

Font: Enquesta "UPF espai segur"

Respecte a les actituds que legitimen l'assetjament i la violència LGBTIfòbiques, el gràfic 7.14 posa de manifest que, en termes generals, la comunitat universitària no té la percepció que l'homosexualitat no sigui natural: gairebé el 90% està molt en desacord amb l'afirmació que l'atracció per una persona del mateix sexe no és natural. Quant a les persones que tenen una opinió diferent d'aquesta, trobem una major resistència entre els homes, amb una proporció del 17,2% i xifres entre el 6,3% entre les dones i del 2,2% entre les persones amb identitats de gènere no binàries.

Gràfic 7.14. Opinió sobre si sentir atracció per una persona del mateix sexe no és natural, a l'entorn de la UPF, per identitat de gènere. Comunitat universitària, 2019 (%)

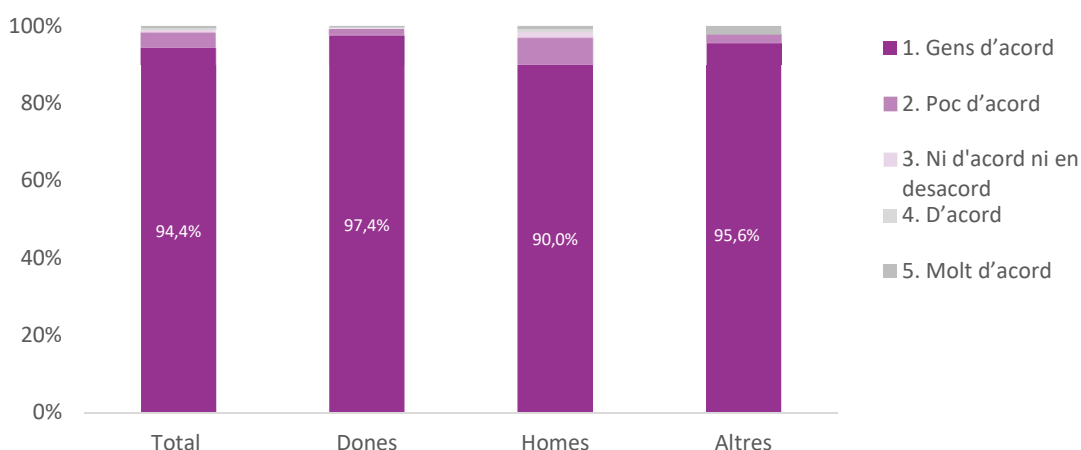

Nota: Les respostes provenen del total de la població que ha respost aquestes preguntes (n=2.646). La identitat de gènere "Altres" té un nombre reduït de casos (n=45).

Font: Enquesta "UPF espai segur"

El gràfic 7.15 mostra, novament, la gran acceptació de la diversitat en les orientacions sexuals entre la comunitat universitària: el 94,4% està gens d'acord amb l'afirmació que tenir un amic gai o una amiga lesbiana li faria sentir incòmode/a, mentre que un 3,8% hi està poc d'acord. Si s'observa la pauta per identitat de gènere, en tots els casos el desacord aconseguix o supera el 90%, i es troben majors nivells d'opinions diferents entre els homes (10,0%), seguit de les poblacions amb identitats de gènere no binàries (4,4%) i les dones (2,6%).

Gràfic 7.15. Opinió sobre si tenir un amic gai o una amiga lesbiana li faria sentir incòmode/a, a l'entorn de la UPF, per identitat de gènere. Comunitat universitària, 2019 (%)

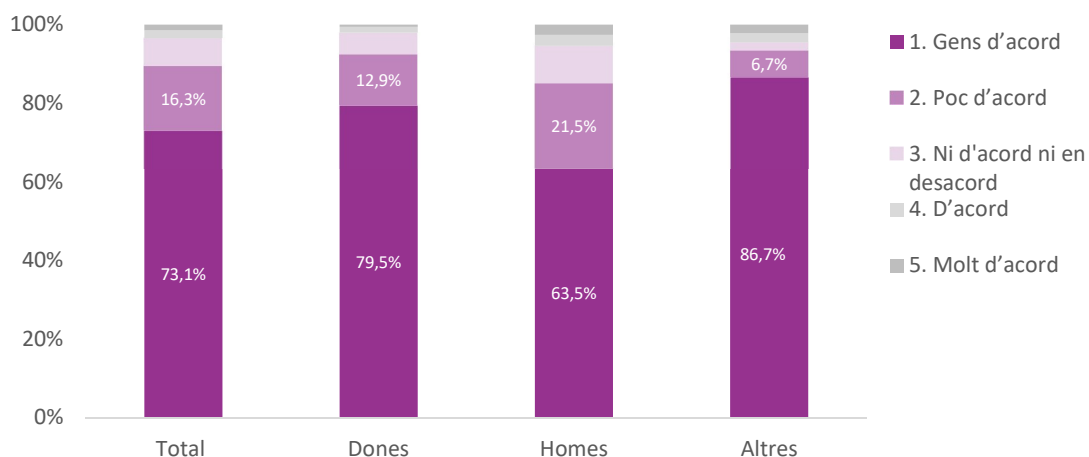
Nota: Les respostes provenen del total de la població que ha respost aquestes preguntes (n=2.647). La identitat de gènere "Altres" té un nombre reduït de casos (n=45).

Font: Enquesta "UPF espai segur"

El gràfic 7.16 mostra els resultats sobre si la persona reaccionaria fatal en cas que algú del mateix sexe se li insinués. El 10,6% del total manifesta que està gens d'acord, poc d'acord o ni d'acord ni en desacord amb aquesta afirmació. En consonància amb els resultats anteriors, entre els

homes les opinions són més conservadores, amb un 15,0%; mentre que les proporcions són del 7,6% entre les dones i del 6,6% entre les identitats de gènere no binàries.

Gràfic 7.16. Opinió sobre si algú del mateix sexe se li insinués, la persona enquestada reaccionaria fatal, a l'entorn de la UPF, per identitat de gènere. Comunitat universitària, 2019 (%)

Nota: Les respostes provenen del total de la població que ha respost aquestes preguntes (n=2.648). La identitat de gènere "Altres" té un nombre reduït de casos (n=45).

Font: Enquesta "UPF espai segur"

Aquests resultats tenen implicacions a tres nivells. En primer lloc, les opinions homòfobes reben menor seguiment que les opinions que legitimen l'assetjament sexual de base sexista. D'aquesta manera, les creences sexistes tenen un major arrelament i generen les condicions ambientals perquè ocorrin amb major freqüència casos d'assetjament i violència d'aquest tipus. Les poblacions intersexuals i transgènere estan situades en la intersecció d'aquestes dues formes d'assetjament i de violència, la qual cosa explica la proporció elevada que ha viscut alguna forma d'assetjament, que sent por en certs espais o que no està disposada a donar a conèixer la seva identitat de gènere. En segon lloc, els homes heterosexuais i cisgènere tendeixen a tenir una postura més conservadora que les altres identitats de gènere. En tercer lloc, encara que en termes generals els resultats sobre les actituds i creences puguin ser considerats encoratjadors, és necessari considerar-los amb cautela, atès que el 87,4% dels qui responen l'enquesta es consideren molt o bastant feministes. En suma, ja que aquests resultats sorgeixen de les respostes d'una població molt autoseleccionada, cal plantejar la hipòtesi que les actituds i creences són encara més conservadores en el conjunt de la comunitat universitària.

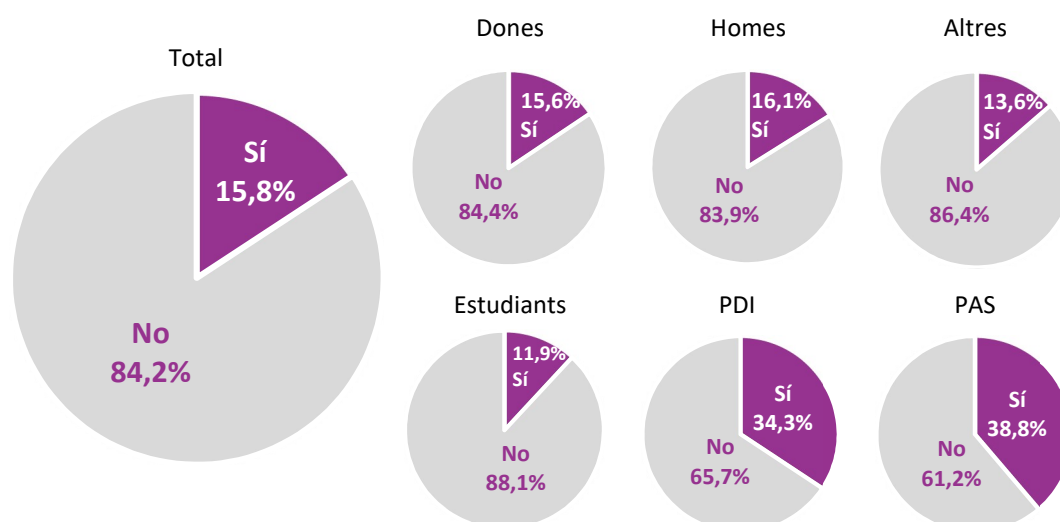

8. CONEIXEMENT DEL PROTOCOL

El Protocol per prevenir i solucionar conflictes en matèria de violència masclista, homofòbia, bifòbia i transfòbia (UPF, 2018) té per objectiu prevenir l'aparició de conductes discriminatòries, violentes o d'assetjament en totes les formes tractades en aquest informe. Al seu torn, estableix pautes d'actuació per detectar aquest tipus de conductes, investigar-les i, si escau, iniciar les accions administratives corresponents. Per tant, és necessari que la comunitat universitària conegui el Protocol i confii que és un mitjà eficient per garantir l'exercici dels seus drets, la seva protecció i reparació davant dels casos d'assetjament o d'agressió.

Així, el gràfic 8.1 mostra que tan sols el 15,8% de les persones que van respondre l'enquesta sabia de l'existència del Protocol. No hi ha grans diferències segons la identitat de gènere: un 15,6% de les dones i un 16,1% dels homes van declarar conèixer-lo. Les persones amb identitats de gènere no binàries el coneixen en una proporció lleument inferior (13,6%). La proporció de persones que el coneixen presenta més variacions entre els diferents col·lectius universitaris. El seu grau de coneixement és major entre el col·lectiu del PAS (38,8%); en segon lloc, trobem el PDI (34,3%); finalment, els estudiants (11,9%). Aquests resultats indiquen la necessitat de fer-ne una major difusió en tots els col·lectius. El col·lectiu estudiantil té desafiaments específics i demanda una estratègia de difusió diferenciada. Aquest col·lectiu constitueix el 85,0% de la població universitària i experimenta una gran proporció de recanvi anual, donat l'inici i la finalització dels programes de formació. Aquesta situació posa en relleu la necessitat de mantenir un circuit de difusió eficient i especialment dirigit a aquest col·lectiu.

Gràfic 8.1. Proporció de persones que coneixen el Protocol per prevenir i solucionar conflictes en matèria de violència masclista, homofòbia, bifòbia i transfòbia (UPF, 2018), per identitat de gènere i tipus de col·lectiu. Comunitat universitària, 2019 (%)

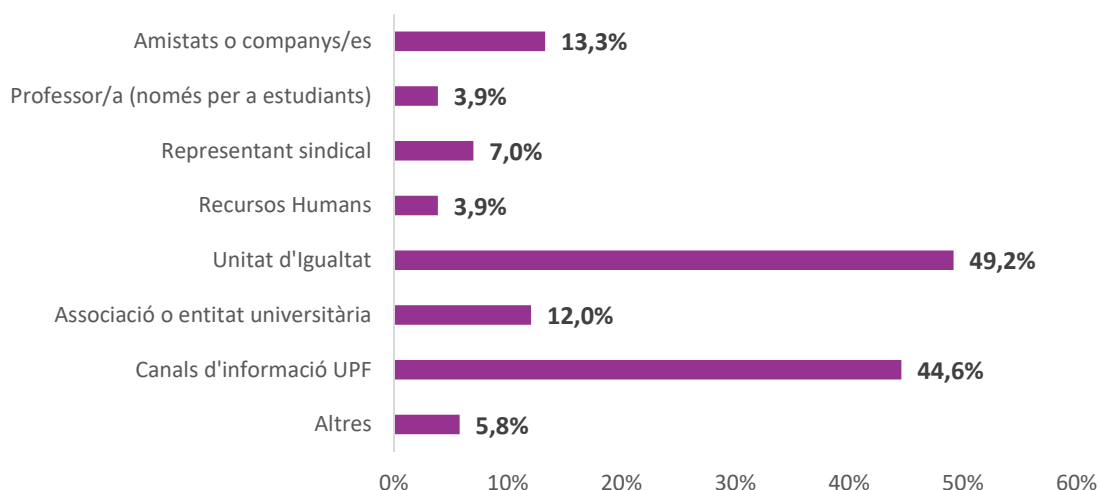

Nota: Les respostes provenen del total de la població que ha respost aquestes preguntes (n=2.664). La identitat de gènere "Altres" té un nombre reduït de casos (n=44).

Font: Enquesta "UPF espai segur"

El gràfic 8.2 permet conèixer les vies de difusió que han funcionat de forma més eficient per donar a conèixer el Protocol. Gairebé la meitat de les persones que en sabia de l'existència l'ha conegut a través de la Unitat d'Igualtat. El 44,6% diu que l'ha conegut a través dels canals d'informació de la UPF com la web, les xarxes socials, entre altres. Un 13,3%, que l'ha conegut a través d'amics/gues o companys/es i un 12%, a través d'associacions o d'entitats universitàries. Aquests resultats indiquen que l'ús dels recursos comunicacionals de la Unitat d'Igualtat i dels canals de comunicació de la UPF han estat els recursos més eficients per donar a conèixer el Protocol. La contrapart d'aquests resultats és que demostren el reduït impacte d'aquestes vies de comunicació per arribar a tota la comunitat universitària íntegrament, la qual cosa posa en relleu la necessitat d'explorar variacions en les estratègies de comunicació. Cal destacar que el 29,2% declara haver conegut el Protocol per més d'una via. És possiblement, doncs, que les vies de comunicació utilitzades per la UPF estiguin dirigides a públics-objectiu similars.

Gràfic 8.2. Vies per les quals ha estat conegut el Protocol. Comunitat universitària, 2019 (%)

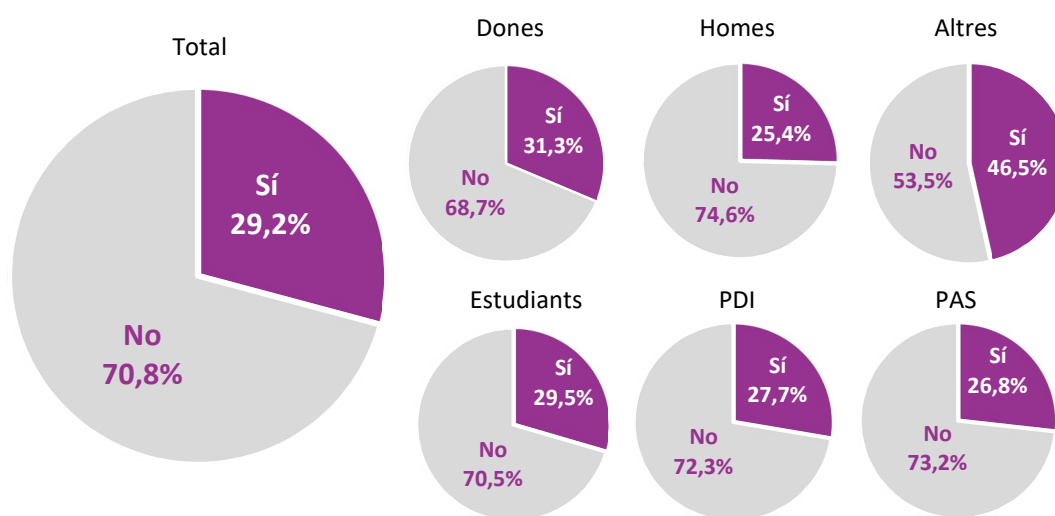

Nota: Les respostes provenen del total de la població que ha respost alguna opció (n=433).

Font: Enquesta "UPF espai segur"

A més de la necessitat de donar a conèixer l'existència del Protocol, és igualment important saber en quina mesura les persones confien en la via institucional com a mecanisme de protecció de les víctimes i sanció dels perpetradors. Aquest aspecte és explorat en els gràfics 8.3 i 8.4. El gràfic 8.3 indica que gairebé un terç de la comunitat universitària considera que podria patir algun tipus de represàlia a la UPF en cas de presentar una denúncia. Gairebé la meitat de les persones amb identitats de gènere no binàries (46,5%) i gairebé un terç de les dones (31,3%) comparteix aquest temor a potencials represàlies. En canvi, un quart dels homes (25,4%) manifesta aquesta opinió. És necessari prendre amb especial consideració el fet que les persones, la identitat de gènere de les quals fa que estiguin especialment exposades a les formes d'assetjament i violència que preveu el Protocol, siguin les que desconfiïn en major mesura en el sistema dissenyat per protegir-les. En canvi, no hi ha grans diferències en els resultats per col·lectiu universitari.

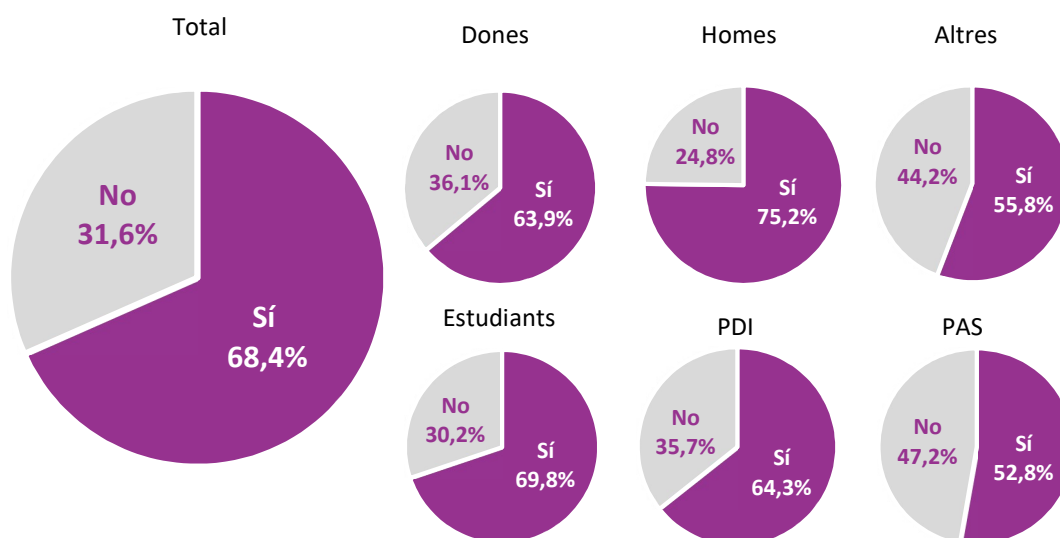
Gràfic 8.3. Proporció de persones que pensen que les víctimes podrien patir algun tipus de represàlia a la UPF en cas de presentar una denúncia, per identitat de gènere i col·lectiu universitari de la UPF. Comunitat universitària, 2019 (%)

Font: Enquesta "UPF espai segur"

El gràfic 8.4 indica la proporció de persones de la comunitat universitària que creu que, en general, la persona agressora acabaria sent sancionada per la UPF en cas de denúncia. Aquests resultats són coherents amb els anteriors, en el sentit que la proporció de persones que confia en el sistema per a la seva protecció és similar a la proporció de persones que confia en aquest per a la sanció de qui perpetra l'agressió (gairebé un terç). Així mateix, els resultats tenen la mateixa pauta de gènere, amb una proporció del 44,2% de persones amb identitats de gènere no binàries i un 36,1% de dones que manifesten que qui perpetra la violència no seria sancionat. Sí que és possible observar majors diferències per col·lectiu universitari. El col·lectiu estudiantil és el que més confia en el sistema: un 69,8% considera que s'acabaria sancionant l'agressor, mentre que així ho consideren el 64,3% del PDI i el 52,8% del PAS.

Gràfic 8.4. Proporció de persones que creu que, en general, la persona agressora acabaria sent sancionada per la UPF en cas de denúncia, per identitat de gènere i tipus de col·lectiu. Comunitat universitària, 2019 (%)

Font: Enquesta "UPF espai segur"

En la taula 8.3 es presenten els resultats de la regressió logística amb el mètode de selecció pas a pas (Stepwise), sobre la desconfiança en el sistema per protegir a la víctima i sancionar a qui perpetra l'assetjament. Els resultats indiquen que no hi ha diferències significatives en la percepció de les dones cisgènere i heterosexuales respecte a la dels homes d'aquesta condició pel que fa a les represàlies que viuria la víctima. No obstant això, les dones cisgènere i heterosexuales desconfien en major mesura que els homes d'aquesta condició respecte a la possibilitat que la persona agressora sigui sancionada, sent aquestes diferències significatives. Les persones que no són cisgènere ni heterosexuales experimenten una major desconfiança en el sistema en tant que hi ha una relació positiva i significativa en totes dues variables que originen la desconfiança. Aquests resultats indiquen que una de les grans limitacions en l'aplicació del Protocol és que les persones que tendeixen a patir en major mesura el tipus d'agressions que es tracten en aquest punt són les que experimenten una major desconfiança en el sistema. Aquest és un clar obstacle perquè les víctimes adoptin la via del Protocol.

En termes generals, les persones de gairebé tots els grups d'edat tendeixen a experimentar una major desconfiança en el sistema que les majors de 50 anys. No s'observen diferències significatives en relació amb el temps de vinculació de la persona a la UPF respecte al seu nivell de confiança que la víctima pateixi represàlies, si bé les persones que tenen més anys de vinculació confien en major mesura en els sistemes de la UPF per sancionar a qui exerceix l'assetjament.

Quant a la formació sobre gènere i igualtat, no hi ha una pauta clara, ja que les persones amb més de 10 hores de formació en gènere i igualtat desconfien més del sistema per protegir la víctima, mentre que les persones que han rebut formació entre 1 i 10 hores confien en major mesura en el sistema que les persones que no tenen cap formació. Si bé no hi ha dades que

permetin contrastar-ho, això podria ser interpretat de la manera següent: una formació més breu permet prendre contacte amb tots els punts forts en el disseny de polítiques i legislacions per garantir la igualtat que genera una percepció d'alta eficiència en el sistema, mentre que, quan s'aprofundeix en els temes de gènere i d'igualtat, es fan més evidents les seves carències, especialment pel que fa a la garantia de drets i a la protecció de les víctimes.

Taula 8.3. Regressió logística. Probabilitat de patir assetjament, abús o violència sexual o declarat i tècnic. Comunitat universitària, 2019

	Represàlies víctima		Persona agressora no sancionada	
	β	OR	β	OR
Ident. gèn. / Orient. sex. (Ref.: home cis. hetero.)				
Dona cisgènere i heterosexual	0,095	1,099	0,802 ***	2,229
Altres	0,448 ***	1,564	1,037 ***	2,821
Edat (Ref.: més de 50 anys)				
Menys de 20 anys	0,610 *	1,841	0,322	1,380
De 20 a 24 anys	0,860 ***	2,362	0,717 *	2,049
De 25 a 29 anys	1,306 ***	3,693	1,001 **	2,720
De 30 a 39 anys	0,582	1,790	0,826 *	2,284
De 40 a 49 anys	1,051 ***	2,861	0,323	1,382
Temps a la UPF (Ref.: més de 10 anys)				
Menys d'un any			-1,232 ***	0,292
1 i 3 anys			-0,848 **	0,428
4 i 10 anys			-0,466	0,628
Formació sobre gènere i igualtat (Ref.: cap)				
Formació d'1 a 10 h	0,008	1,008	-0,302 **	0,739
Més de 10 h	0,387 **	1,473	-0,247	0,781
Constant	-1,949 ***	0,142	-0,995 ***	0,370
R ² Nagelkerke per al model multivariable	0,041		0,067	

Nota: * p<0.05; ** p<0.01; *** p<0.001

Font: Enquesta "UPF espai segur"

En termes generals, aquests resultats posen en evidència els dos principals obstacles a l'hora d'aplicar el Protocol. D'una banda, està el desconeixement de la seva existència i, d'una altra banda, la desconfiança en el sistema. Aquesta desconfiança és major justament en les poblacions més vulnerables, segons que indiquen els resultats de l'enquesta. Per tant, és necessari emprendre accions que permetin la difusió del Protocol entre la comunitat universitària que encara no el coneix i que fomentin la confiança en el sistema.

9. CONCLUSIONS

Els resultats de l'enquesta "UPF espai segur" mostren l'impacte de les diferents formes d'assetjament a la UPF. Una elevada proporció de les persones que l'han respost (59,3%) declara haver viscut alguna forma d'assetjament dins o fora de la Universitat. Si analitzem la prevalença de l'assetjament declarat dins d'aquesta, el 10,4% diu que l'ha patit en alguna de les seves formes. Quan s'estima la proporció de persones que n'ha viscut almenys un episodi en concret a la Universitat, aquesta s'eleva al 50,9%. Les persones amb identitats de gènere no binàries i les dones declaren haver viscut assetjament en major proporció, igual que les persones no heterosexuales. En canvi, la pauta per tipus de col·lectiu no és tan clara. Aquests resultats posen en relleu les arrels de gènere d'aquestes formes d'assetjament.

Dins de les diferents formes d'assetjament declarat –en què les persones reconeixen que han estat assetjades–, el sexista és el més prevalent. El 15,1% de les dones declara haver-lo viscut dins de la UPF i el 61,2%, haver viscut alguna situació sexista dins de la Universitat. Amb xifres molt similars, li segueixen l'assetjament per orientació sexual o identitat de gènere i l'assetjament sexual. El 4,0% de les persones LGBTI reconeix haver viscut assetjament dins de la Universitat i el 33,1%, haver viscut almenys un episodi d'aquest tipus degut a la seva orientació sexual o identitat de gènere. El 3,4% de la població universitària declara haver viscut assetjament sexual, mentre que el 33,5%, haver-ne viscut algun episodi específic.

L'assetjament, en els seus diferents tipus, és doncs una realitat vigent a la UPF que requereix majors esforços de sensibilització i de formació per erradicar-lo. Tenint en compte els resultats sobre qui ha perpetrat aquestes formes d'assetjament, els homes del col·lectiu estudiantil i del col·lectiu docent han de ser considerats com el públic objectiu prioritari d'aquesta mena d'accions.

Del total de les persones que han esmentat una situació d'assetjament més significativa, gairebé el 60% declara haver sofert alguna conseqüència: les més freqüents són les psicològiques patides per un 25,9%; seguides de la sensació de culpabilitat i el descens en la satisfacció acadèmica o laboral, manifestades per un 19,9%. Entre altres conseqüències, s'esmenten la pèrdua de llibertat i autonomia, la deterioració de les relacions socials, el descens del rendiment acadèmic o laboral i la deterioració de la salut física. Per tant, l'assetjament no sols té conseqüències de vulneració dels drets humans; sinó que també afecta la salut, el benestar de les persones que el viuen, i atenta contra els mateixos objectius de la Universitat quant a l'autorealització de les persones en l'àmbit formatiu, laboral i professional. Resulta remarcable l'escassa proporció de persones que opten per un procediment institucional per fer front a l'experiència d'assetjament més significativa. Si bé les experiències esmentades són variades en severitat i durada, en termes generals els recursos institucionals estan infrutilitzats. A penes un 13,2% dels qui han respost l'enquesta ha fet una gestió a través de la UPF, com posar-ho en coneixement d'alguna persona vinculada a la UPF (PDI, PAS, una autoritat acadèmica, o de gestió). Dins dels recursos institucionals esmentats, destaca l'escassa proporció (2,6%) que ha recorregut a la Unitat d'Igualtat, tot i que és la unitat especialitzada de la UPF per resoldre aquesta mena de situacions i que compta amb diferents recursos per ajudar la persona que ha patit l'assetjament o la situació de violència, encara que la víctima decideixi no activar el Protocol

i encara que la situació hagi ocorregut dins o fora de la Universitat. Aquests resultats són encara més inquietants si s'analitzen a la llum de l'elevada proporció de persones enquestades que es consideren feministes. És a dir, una mostra conformada amb una gran proporció de persones que, per la seva formació i grau de conscienciació, és més probable que integrin els circuits on la informació sobre els recursos disponibles circula, no està accedint als serveis que garanteixen la protecció i l'exercici dels seus drets. Això planteja preguntes sobre quin nivell de coneixement i d'accés hi ha entre les persones que, per la seva formació o nivell de conscienciació, no tenen accés en aquesta mena de xarxes.

Quant al context ambiental de la UPF, és necessari destacar-ne diferents aspectes. En primer lloc, el 40% dels qui han respost l'enquesta considera que és igual o més probable patir violència masclista o LGBTIfòbica en l'entorn universitari. Aquests resultats són elevats, si tenim en compte les condicions de protecció que, per les seves característiques específiques i diferenciades d'altres àmbits de la vida, ofereix la UPF: és un context institucional que ha implementat polítiques d'igualtat i de protecció davant de l'assetjament i la violència. Pel que fa a la por que senten les persones en les seves instal·lacions, la Universitat és considerada un espai de protecció davant dels voltants i el transport públic.

Aquests resultats tenen una pauta de gènere molt clara: una major proporció de dones sent por en el transport públic; una major proporció de persones amb identitats de gènere no binàries sent por dins de la Universitat, especialment en els passadissos i els lavabos, mentre que els homes senten por en una proporció molt menor. La situació de por entre les persones amb altres identitats de gènere requereix, doncs, una resposta institucional que garanteixi la seva protecció.

El segon aspecte tractat sobre el context ambiental és el grau d'identificació de l'assetjament a la Universitat per part de les persones que no estan en risc de patir-lo. Un 68,5% dels homes ha presenciat alguna acció sexista i un 36,0% de persones heterosexuales i cisgènere, alguna acció LGBTIfòbica. Si bé aquests resultats no són comparables a la prevalença, indiquen que aquests es donen en l'àmbit públic i que formen part de la quotidianitat de la Universitat. També donen compte que els qui perpetren aquestes formes d'assetjament no es troben en ambients dissuasius. Per tant, és necessari marcar una agenda de treball amb les persones que, per la seva identitat de gènere o orientació sexual, no estan en risc de patir assetjament perquè desenvolupin un rol dissuasiu. Quant a les persones LGBTI, és possible observar que una de les estratègies adoptades és la d'ocultació de la seva condició. Aproximadament el 40% de les persones LGBTI no mostren la seva identitat o orientació sexual o ho fan de manera selectiva dins de la Universitat.

El tercer aspecte considerat dins del context ambiental de la UPF és el grau de conscienciació i les creences vinculades a la violència masclista i l'LGBTIfòbia. Aquests resultats mostren que la població que ha respost l'enquesta és bastant autoseleccionada, amb gairebé un 90% que es declara molt o bastant feminista. La vinculació d'aquests resultats a les respostes sobre les creences respecte a la violència masclista i l'LGBTIfòbia mostra la persistència de les creences conservadores que no reconeixen les arrels d'aquestes formes d'assetjament i violència en les desigualtats de gènere. En termes generals, aquests resultats mostren que no sols l'assetjament, sinó que les actituds davant de la desigualtat de gènere a la Universitat continuen sent un repte

de primera magnitud. Aquests són desafiaments que demanden una resposta de la Universitat perquè pugui garantir que les persones que integren la comunitat UPF desenvolupin les seves trajectòries formatives i professionals lliures de violència masclista o LGBTifòbia.

El Protocol per prevenir i solucionar conflictes en matèria de violència masclista, homofòbia, bifòbia i transfòbia (UPF, 2018) és un mecanisme amb el qual compta la Universitat per garantir l'exercici de drets en aquest sentit. No obstant això, s'enfronta al desafiament d'un elevat desconeixement. A penes un 15,8% de la població universitària que va respondre l'enquesta coneix la seva existència. A això cal sumar que, pel biaix d'autoselecció de la mostra, és probable que aquestes persones tinguin un major nivell d'accés a les xarxes on es difon aquesta informació, per la qual cosa, segurament, el desconeixement sigui major en la comunitat universitària en general.

A més del desconeixement, hi ha el problema de la confiança en el sistema per protegir la víctima i sancionar el perpetrador. Un terç de les persones que van respondre l'enquesta no confia en el sistema, i aquesta desconfiança s'aguditza entre les poblacions més exposades a la vulneració d'aquesta mena de drets per la seva condició de gènere.

En aquesta preocupant situació cal remarcar, una vegada més, que estem parlant de les respostes d'una població molt seleccionada. Per tant, queda molt camí per recórrer per assolir l'objectiu que s'ha marcat la Universitat: que les persones que integren la comunitat universitària puguin fer trajectòries formatives i professionals lliures d'assetjament i violència sexual, sexista o per identitat de gènere.

10. BIBLIOGRAFIA

EUROPEAN UNION AGENCY FOR FUNDAMENTAL RIGHTS (FRA). *Violence against women: an EU-wide survey. Main Results*. Luxemburg: Publications Office of the European Union, 2014.

EUROPEAN UNION AGENCY FOR FUNDAMENTAL RIGHTS (FRA). *EU LGBT survey. European Union lesbian, gay, bisexual and transgender survey*. Luxemburg: Publications Office of the European Union, 2013.

UNIVERSITAT POMPEU FABRA (UPF). *Protocolo para prevenir y solucionar conflictos en materia de violencia machista, homofobia, bifobia y transfobia*. 2018. Disponible a <<https://seuelectronica.upf.edu/protocol-per-prevenir-i-solucionar-conflictos-en-materia-de-violencia-masclista-homofobia-bifobia-i-transfobia>> [Accés: 7.11.2019]

WALBY, Sylvia; TOWERS, Jude; BALDERSTON, Susie; CORRADI, Consuelo; FRANCIS, Brian; HEISKANEN, Markku; HELWEG-LARSEN, Karin; LUT, Mergaert; OLIVE, Philippa; PALMER, Emma; STÖCKL, Heidi; STRID, Sofia. *The concept and measurement of violence against women and men*. Bristol: Policy Press, 2017.